

Besökarundersökning på världsarvet Kvarkens skärgård 2009

Anna Meriruoho
anna.meriruoho@metsa.fi
p. 0205 64 6029

Svensk översättning av presentationsblad: Tmi Pimma Åhman
Svensk översättning av övriga texter: Translatinki Oy

Pärmbild: Naturstationen vid Mickelsörarna är ett ypperligt mål för paddlingsutflykter för den som vill
bekanta sig med Kvarkens världs naturarvsområde.

Bild: Tuija Warén

© Forststyrelsen 2010

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-776-6 (pdf)

Anna Meriruoho

Besökarundersökning på världsarvet Kvarkens skärgård 2009

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	19.5.2010
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	432/52/2009
TYP AV SKYDDSSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	världsarv (naturobjekt), Natura 2000 -område (SPA, SCI), privat naturskyddsområde, salskyddsområde, skyddsområde för gamla skogar, strandskyddsprogrammet, skyddsprogrammet för gamla skogar, skyddsprogrammet för fågelsjöar och fågelrika havsvikar, statsrådets principbeslut om skydd av Mickelsörarna, BSPA, Ramsar-område, Finlands nationallandskap, landskapsområde av nationellt värde		
OMRÅDETS NAMN	Världsarvet Kvarkens skärgård		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Merenkurkun saaristo FI0800130, Ängesholmen F10800160		
REGIONENHET	Österbottens naturtjänster		
FÖRFATTARE	Anna Meriruoho		
PUBLIKATION	Besökarundersökning på världsarvet Kvarkens skärgård 2009		
SAMMANDRAG	<p>Världsarvet Kvarkens skärgård ligger i skärgården i kommunerna Korsnäs, Malax, Korsholm, Vasa och Vörå-Maxmo. Kvarkens skärgård upptogs år 2006 på UNESCO:s världsarvslista och bildar tillsammans med Höga Kusten i Sverige ett gemensamt världsarv. Kvarkens skärgård är en typisk landhöjningskust och där förekommer geologiskt värdefulla moränformationer från istiden. Karakteristiska drag för naturen på området är stenighet, karghet och grunda havsvikar. I Kvarkens skärgård finns levande byggemaskaper och betydande kulturarvsobjekt. Kvarkens skärgård är viktig inte bara på grund av sina naturvärden utan också som rekreatjonsområde och vardagsmiljö för lokalbefolkningen.</p> <p>Det gjordes en besökarundersökning på världsarvet Kvarkens skärgård sommaren 2009. Man insamlade uppgifterna handlett och med hjälp av frågeformulär 1.7–30.9.2009. Besökarundersökningens material analyserades med statistiska metoder.</p> <p>65 % av svararna besökte världsarvet Kvarkens skärgård i juli. De populäraste besöksmålen var Replot bro, Svedjehamn och byarna Björköby och Replot. Svararnas medelålder var 45 år. Utlänningarnas andel av svararna var 9 %. Flest finska besökare kom från världsarvsområdets närmkommuner och huvudstadsregionen. En klar majoritet av svararna var dagsgäster. Dagsgästerna vistades i medeltal tre timmar på området, övernattarna ca åtta dygn. 59 % av svararna hade besökt världsarvsområdet även tidigare.</p> <p>De viktigaste orsakerna till besöken var landskapen och naturupplevelsorna samt avkoppling och samvaro med det egna sällskapet. Att promenera, att observera naturen och att besöka en kiosk eller café på området var de populäraste aktiviteterna bland besökarna. Viktigast för besökarna var att få njuta av naturens lugn och att fira semester med den egna familjen.</p> <p>Besökarnas förväntningar uppfylldes bäst när det gäller naturmiljön. Nöjdast var besökarna med det omväxlande landskapet och områdets allmänna snygghet. Mest negativ kritik fick parkeringsplatserna utmed vägarna och det att specialbehov inte har beaktats i tillräcklig grad (t.ex. handikappades behov). I det stora hela var besökarna nöjda med mängden av och kvaliteten på tjänsterna.</p> <p>Av besökarundersökningen kan man dra slutsatsen att det faktum att området upptagits på världsarvslistan erbjuder outnyttjade möjligheter att utveckla dess service och aktiviteter.</p>		
NYCKELORD	Kvarkens skärgård, världsarvet, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER	Undersökningen är en del av projektet ”Utvecklingen av naturturismen i världsarvet Kvarkens skärgård” (Unik 3384), som hör till Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2007–2013 och finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 135		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-776-6
SIDANTAL	50 s.	SPRÅK	svenska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	19.5.2010
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	432/52/2009
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	maailmanperintö (luontokohde), Natura 2000 -alue (SPA, SCI), yksityinen luonnonsuojelualue, hylkeidensuojelualue, vanhojen metsien suojelualue, rantojensuojeluohjelma, vanhojen metsien suojeluohjelma, lintuvesien suojeluohjelma, valtioneuvoston periaatepäätös Mikkeliinsaarten suojelusta, BSPA, Ramsar-alue, Suomen kansallismaisema, kansallisesti arvokas maisema-alue		
ALUEEN NIMI	Merenkurkun saariston maailmanperintöalue		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Merenkurkun saaristo FI0800130, Ängesholmen F10800160		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Anna Meriruoho		
JULKAISUN NIMI	Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen kävijätutkimus 2009		
TIIVISTELMÄ	<p>Merenkurkun saariston maailmanperintöalue sijaitsee Korsnäsin, Maalahden, Mustasaaren ja Vöyri-Maksamaan kuntien ja Vaasan kaupungin saaristoalueilla. Merenkurkun saaristo hyväksyttiin Unescon maailmanperintöluetteloon vuonna 2006, ja se muodostaa Ruotsin Korkean Rannikon (Höga Kusten) kanssa yhteisen maailmanperintökohteen. Merenkurkun saaristo edustaa tyypillistä maankohoamisrannikkoa ja siellä on geologisesti arvokkaita jääkauden jälkeensä jättämiä moreeneja. Luonnolle on tyypillistä kivikkoisuus, karikkoisuus sekä matalat merenlahdet. Merenkurkun saaristossa on eläviä kyläyhteisöjä ja merkittäviä kulttuuriperintökohteita. Luontoarvojensa ohella Merenkurkun saaristolla on suuri merkitys paikallisten asukkaiden arkiympäristönä ja virkistysalueena.</p> <p>Merenkurkun saariston maailmanperintöalueella tehtiin kesällä 2009 kävijätutkimus. Kävijätutkimuksen aineistonkeruu toteutettiin ohjattuna kyselynä 1.7–30.9.2009. Kävijätutkimuksen aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin.</p> <p>Vastaajista 65 % saapui Merenkurkun saariston maailmanperintöalueelle heinäkuussa. Suosituimpia vierailukohteita olivat Raippaluodon silta, Svedjehamn sekä Björköbyn ja Raippaluodon kylät. Vastaajien keski-ikä oli 45 vuotta. Ulkomaalaisten osuus vastaajista oli 9 %. Suomalaisia vierailijoita tuli alueelle eniten maailmanperintöalueen lähikunnista ja pääkaupunkiseudulta. Vastanneiden selvä enemmistö oli päiväkävijöitä. Päiväkävijät viipyivät alueella keskimäärin kolme tuntia ja yöpyjät noin kahdeksan vuorokautta. 59 % vastanneista oli vierailut maailmanperintöalueella aiemminkin.</p> <p>Tärkeimpiä syitä alueelle saapumiseen olivat maisemat, luonnon kokeminen, rentoutuminen ja yhdessäolo oman seurueen kanssa. Suosituimmat harrastukset maailmanperintöalueella olivat kävely, luonnon tarkkailu ja kahvilassa tai kioskillä käynti. Luonnon rauhasta nauttiminen ja rento lomailu oman perheen kesken painottuivat käynneissä.</p> <p>Kävijöiden odotukset täytti parhaiten luonnonympäristö. Tyytyväisimpiä oltiin maiseman vaihteluun ja yleiseen siisteyteen. Kielteistä palautetta saivat eniten osakseen tienvarsien pysähdyspaikat ja erityistarpeiden riittämätön huomioon ottaminen (esim. liikuntaesteisten tarpeet). Kokonaisuudessaan palvelujen määrään ja laatuun oltiin tyytyväisiä.</p> <p>Kävijätutkimuksen johtopäätöksenä voidaan todeta, että maailmanperintöarvo tarjoaa vielä hyödynnettäviä mahdollisuuksia alueen palveluiden ja aktiviteettien kehittämiseksi.</p>		
AVAINSANAT	Merenkurkun saaristo, maailmanperintöalue, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT	Selvitys on tehty osana Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoittamaa, Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2007–2013 kuuluvaan hanketta ”Luontomatkailevan edellytysten kehittäminen Merenkurkun saariston maailmanperintöalueella” (Unik 3384).		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 135		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-776-6
SIVUMÄÄRÄ	50 s.	KIELI	ruotsi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAikka	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

Innehåll

1 INLEDNING.....	7
2 FÖRVERKLIGANDET AV BESÖKARUNDERSÖKNINGEN.....	8
2.1 Beskrivning av området.....	8
2.2 Material och metoder.....	10
2.3 Problempunkter i frågeformuläret.....	13
3 RESULTAT.....	15
3.1 Besökarstruktur.....	15
3.1.1 Grunduppgifter om svararna.....	15
3.1.2 Uppgifter om besökarnas resällskap.....	17
3.2 Besöket i världsarvet Kvarkens skärgård.....	18
3.2.1 Resmålets betydelse.....	18
3.2.2 Besökarnas friluftsf- och naturaktiviteter.....	19
3.2.3 Fördelningen av besöken i området.....	21
3.2.4 Besökets längd och återkommande besök.....	22
3.2.5 Ankomsten till området.....	24
3.2.6 Besökarnas penninganvändning och bedömning av dess lokala ekonomiska effekter.....	26
3.2.7 Informationskälla.....	29
3.3 Besökarnas belåtenhet.....	30
3.3.1 Avsikten med besöket.....	30
3.3.2 Besökarnas åsikter om området, servicen och omgivningens kvalitet.....	31
3.3.3 Uppfyllande av besökarnas förväntningar.....	34
3.3.4 Faktorer som stört besökarnas vistelse.....	34
3.3.5 Besökarnas belåtenhetsindex.....	36
3.4 Fritt formulerade åsikter.....	37
4 SAMMANDRAG OCH GRANSKNING AV RESULTAT.....	38
4.1 Sammandrag.....	38
4.2 Jämförelse med tidigare undersökningar.....	40
TACK.....	41
KÄLLOR.....	42
BILAGOR	
Bilaga 1 Samplingsstommen för besökarundersökningen.....	43
Bilaga 2 Tidtabell för insamling av material.....	44
Bilaga 3 Svararnas övriga resmål och huvudmål för resa.....	45
Bilaga 4 Frågeformulär.....	47

1 Inledning

Kvarkens skärgård bildar ett gemensamt världsarv tillsammans med Höga Kusten i Sverige. Höga Kusten godkändes som naturarv på Unescos världsarvslista år 2000 och Kvarkens skärgård anslöts till naturarvet sommaren 2006. Världsarvet Kvarkens skärgård är det första och enda naturarvsobjektet i Finland. De övriga av Unescos världsarv som finns i Finland består av kulturobjekt. Kvarken utsågs till världsarv på grund av områdets exceptionella geologiska egenskaper och för att landhöjningen i området är bland de snabbaste i Norden.

Kvarkens skärgård har traditionellt varit ett populärt rekreationsområde för invånarna i omgivningens kommuner och har även varit populärt bland semesterinvånare och båtfolk. Under de senaste åren har Forststyrelsen förbättrat rekreationsanordningar i området och underhåller en del av naturstigarna och vandringslederna. Det finns även planer för en ny typ av verksamhet vid de nerlagda sjöbevaknings- och lotsstationerna.

År 2009 gjordes den första besökarundersökningen som omfattar hela världsarvet Kvarkens skärgård. Den genomfördes med hjälp av Forststyrelsens etablerade metoder, vilket möjliggör en uppföljning av användningen av området under en lång tidsperiod samt jämförelse med andra naturskydds- och rekreationsområden. Av världsarvets besöksmål gjordes besökarundersökningar vid naturstationen vid Mickelsörarna och i Sommarö fortområde sommaren 2006. I Svedjehamn (Överholm 2007) och på Fäliskäret gjordes besökarundersökningar år 2007. Urvalsstorleken för dessa besökarundersökningar är mindre och resultaten i dem kan inte direkt jämföras med den besökarundersökning som genomförts nu.

Det främsta syftet med besökarundersökningen var att utreda världsarvets besökarstruktur och besökarnas belåtenhet samt rekreationssätt och viktigaste orsaker till besöket i världsarvet. Dessutom önskade man få information om världsarvets besökarflöden och turismens lokala ekonomiska effekter. Besökarundersökningen genomfördes som en del av projektet ”Utvecklingen av naturturismen i världsarvet Kvarkens skärgård” (Unik 3384), som hör till Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2007–2013 och finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Finansiering för projektet beviljades av Österbottens närings-, trafik- och miljöcentral och projektet finansieras även av Svenska kulturfonden.

Världsarvsdelegationen för Kvarkens skärgård har med ledning av Forststyrelsen utarbetat en förvaltnings- och utvecklingsplan (Forststyrelsen 2009) för världsarvet Kvarkens skärgård, i vars åtgärdsförslag bl.a. ingår utarbetande av en naturturismplan samt förverkligande av kunduppföljning i hela området. Besökarundersökningen ingår i kunduppföljningen för världsarvet och förverkligar åtgärder som definieras i förvaltnings- och utvecklingsplanen. Följande mål för världsarvets kunduppföljning är att utreda det totala antalet besökare i området samt påbörja en konstant uppföljning av besökarantalet.

I världsarvet Kvarkens skärgård genomfördes år 2009 även en företagsundersökning. I undersökningen intervjuades representanter för sådana företag som stöder sig på världsarvet i sin turismaffärsverksamhet. Såväl besökar- som företagarundersökningen stöder den turismplan som skall utarbetas för området och är även till hjälp vid bedömningen av den nuvarande situationen för turismen som riktar sig till världsarvet.

2 Förverkligandet av besökarundersökningen

2.1 Beskrivning av området

Kvarkens skärgård utsågs till Unescos världsarvsobjekt som det första naturarvsobjektet i Finland i juli 2006. Detta föregicks av en målmedveten beredning i tio år i vilken regionala myndigheter deltog med stöd av miljöministeriet.

Världsarvet Kvarkens skärgård ligger i Österbottens kustområde, i Korsnäs, Malax, Korsholms, Vasa och Vörå-Maxmo kommuners skärgårdsområden (tabell 1, bild 1). Området har en total areal på 194 400 hektar, varav 50 % hör till Natura 2000-nätverket och till nationella skyddsprogram (Forststyrelsen 2009). Vattenområdena motsvarar 165 240 hektar och i området finns totalt cirka 5 600 holmar och skär. Inom världsarvet finns även fast bosättning, levande bygemenskaper och arbetsplatser, vilkas beaktande är viktigt vid planeringen av rekreationsanvändning och turism i området.

Den konstanta landhöjningen som är bland de snabbaste i världen är karakteristiskt för Kvarkens skärgård. Ett annat speciellt drag för Kvarkenområdet är istida formationer på jordytan såsom De Geer-moräner. Moränerna syns i landskapet i form av ryggar som höjer sig ur havet. Dessutom präglas landskapet av omfattande steniga fält, stora stenblock, grunda havsvikar, flador och glösjöar.

Världsarvet består av två delar (bild 1). Det norra delområdet omfattar holmarna i Replot och Björkö. Till denna del leder en landsväg (väg nr 724) och Finlands längsta bro, Replotbron, som öppnades i Alskat år 1997. Till de yttre holmarna (Valsörarna, Mickelsörarna, Molpehällorna, Rönnskär, Storskär och Norrskär) finns inga regelbundna färj- eller båtförbindelser. Världsarvets södra del ligger i ett område som tillhör Malax och Korsnäs kommuner och består av Bergögadarnas, Rönnskärs och Molpehällornas holmgrupper samt den västra delen av holmen Halsö. Till det södra området finns inga vägförbindelser eller regelbundna färjförbindelser.

Världsarvet kan nå sjövägen från många olika väderstreck. Norrifrån, från Vörå-Maxmo går en båtled till exempel förbi Mickelsörarnas naturstation och söderifrån går båtleden förbi Molpehällornas naturstation. Från Svergehället nås världsarvet till exempel via Valsörarna och Norrskär.

Hamnen i Björköby, Svedjehamn, har blivit ett viktigt besöksmål i Kvarkens skärgård. Området har utvecklats under de senaste åren så att där erbjuds bättre service i anknytning till naturturismen och rekreationsanvändningen som ökar i världsarvsområdet. Från Svedjehamn startar en fyra kilometer lång naturstig, Bodvattnet runt, varav en del även är lämplig för rörelsehindrade. Svedjehamn fungerar även som en av startpunkterna för Björköby-Panike-vandringsled. Vid Svedjehamn finns dessutom ett högt utsiktstorn från vilket det är möjligt att bekanta sig med moränlandskapet som formats under istiden. I Svedjehamn finns dessutom Salteriet, som är ett gammalt fisksalteri och där besökarna kan bekanta sig med fiske- och fisksaltningstraditioner samt njuta av sommarcaféets tjänster.

Andra populära besöksobjekt i världsarvet är Sommarö fortområde i Södra Vallgrund samt de bebyggda byarna Björköby, Köklot, Norra Vallgrund, Replot, Söderudden och Södra Vallgrund. I dessa byar finns möjlighet till besök i bland annat caféer, museer och vid badstränder.

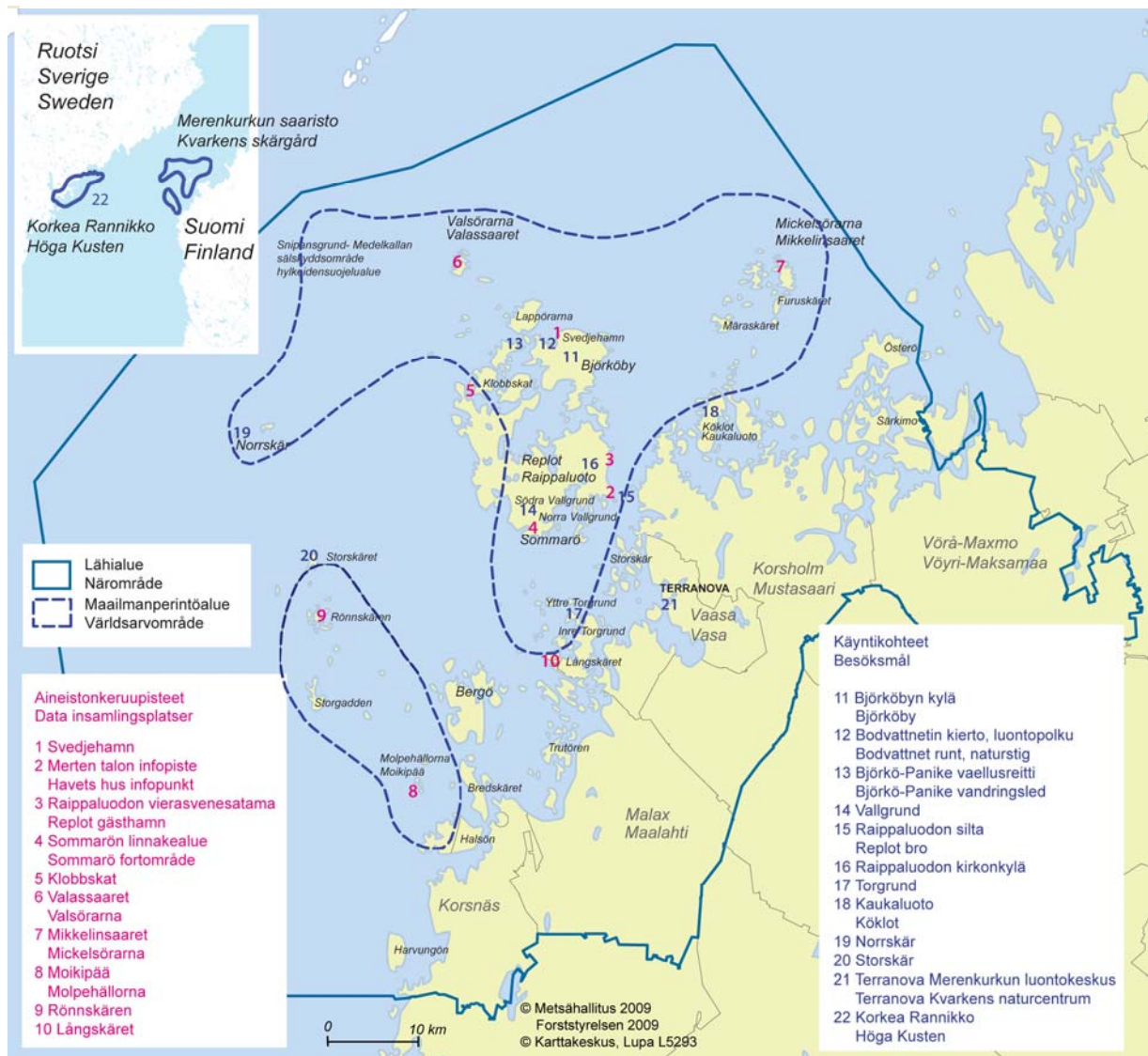
Det livligaste besöksmålet i den yttre skärgården är Mickelsörarnas naturstation med inkvarterings-, mötes-, café- och bastutjänster. Att övernatta vid bryggan intill Mickelsörarnas naturstation är avgiftsfritt för båtresenärer. Andra besöksobjekt som kan nås med båt är Valsörarna, Rönnskär, Storskär, Molpehällorna och Norrskär. I de flesta mål i den yttre skärgården finns bryggor för förtöjning av båten samt bland annat naturstig, eldplats, avfallshantering samt toalett. På Molpehällorna och på Fäliskäret vid Rönnskären finns även naturstationer som kan hyras för till exempel lägerskolor och möten. Under de senaste somrarna har världsarvskryssningar ordnats till Valsörarna, Mickelsörarna och Molpehällorna.

Naturcentret Terranova som presenterar Kvarkens skärgård upprätthålls av Forststyrelsen och Österbottens museum och ligger i Vasa centrum i Österbottens museums utrymmen. I Terranova finns även Forststyrelsens kundservicepunkt. Besökarna erbjuds även tjänster vid infopunkten vid Havets hus intill Replotbron. Information om världsarvet har även funnits att tillgå vid kundservicepunkterna vid simstränderna i Bergö och Molpe.

Noggrannare information om världsarvet Kvarkens skärgård finns på adressen www.kvarken.fi och www.utinaturen.fi/kvarken.

Tabell 1. Grunduppgifter om världsarvet Kvarkens skärgård år 2009.

VÄRLDSARVET KVARKENS SKÄRGÅRD	
Grundad	2006
Läge	I landskapet Österbotten, i Korsnäs, Malax, Korsholms och Vörå-Maxmos kommuners samt Vasa stads skärgårdsområden
Världsarvets areal och ägandeförhållanden	<ul style="list-style-type: none"> – 194 400 hektar, varav 27 300 ha består av land – statens allmänna vattenområden 48 %, privata vattenområden 36 %, privata landområden 14 %, statens landområden 1 % och statens privata vattenområden 1 % – 5 600 holmar och skär – markarealen ökar med 100 hektar per år pga landhöjningen
Invånare	2 500
Besöksmål	<ul style="list-style-type: none"> – Svedjehamn – Valsörarna – Mickelsörarnas, Molpehällornas och Rönnskärs naturstationer med möjlighet att ta iland med båt samt bl.a. naturstigar och mötes- och inkvarteringsutrymmen – stigar samt vaktbyggnad i Sommarö fortområde – muséer: bl.a. Björköby hembygdsmuseum, Replot hembygdsmuseum, Granösunds fiskemuseum – Kvicksunds område och Kikanbergets naturstig i Klobbskat – Terranova – Kvarkens naturcentrum i Vasa centrum
Turisttjänster	<ul style="list-style-type: none"> – naturstigar och vandringsled – café- och restaurangtjänster – inkvarteringstjänster, bl.a. stugor – program- och guidningstjänster – charterbåtstjänster – världsarvskryssningar
Bebyggda byar	– Björköby, Köklot, Norra Vallgrund, Replot, Södra Vallgrund, Söderudden

Bild 1. Läge och gränser för världsarvet Kvarnens skärgård och omgivningen för besökarundersökningen.
© Forststyrelsen 2010, © Karttakeskus 2010, Tillstånd L5293.

2.2 Material och metoder

Materialet för besökarundersökningen samlades under tiden 1.7–30.9.2009. Exakta insamlingsdatum och tidpunkter lottades ut på förhand. I lottningen beaktades att insamlingsdatum borde bestå av såväl vardagar som veckoslut. För varje insamlingsdag lottades en noggrannare tidpunkt, dvs om insamlingen gjordes på förmiddagen kl. 9–14 eller på eftermiddagen kl. 14–19. Vid besöksmålen i den yttre skärgården insamlades material även utanför de egentliga intervjutiderna (efter kl. 19 och före kl. 9 på morgonen). Det är svårt att ta sig ut till målen i den yttre skärgården och resekostnaderna är höga, och därför strävade man efter att samla så mycket information som möjligt på en gång.

Insamlingen av materialet kunde påbörjas först i början av juli. Orsaken till detta var att beslutet om finansiering fattades i ett förhållandevis sent skede på våren och planeringen av besökarundersökningen påbörjades därför i juni. I planeringsskedet för insamlingen av materialet beslöt man att planera största delen av insamlingsdagarna till juli för att försäkra sig om att urvalsstorleken skul-

le bli tillräckligt stor för sommarperioden. Antalet dagar för insamlingen var därför 23 i juli. För augusti planerades färre insamlingsdagar än för juli (19 dagar) och för september planerades endast några dagar (5 dagar).

I den ursprungliga planen fanns totalt 45 insamlingsdagar, men dessa ökades för att urvalsstorleken skulle bli större. Ökningarna gjordes i slutet av augusti då det upptäcktes att det inte gick att samla in lika många formulär som planerats i förväg. Trots att flera insamlingsdagar infördes ökade det totala antalet inlämnade formulär inte märkvärt. Insamlingsdagarna var till slut totalt 47. Målet med åtta ifyllda formulär per intervjudag visade sig vara alltför optimistiskt och till slut var antalet ifyllda formulär för en insamlingsdag i medeltal sex formulär.

Platserna för insamlingen av material var totalt elva till antalet. Material insamlades i Svedjehamn, utanför och inne vid infopunkten i Havets hus intill Replotbron, vid Replot gästhamn, i Sommarö fortområde, i Klobbskat, vid Valsörarna, vid Mickelsörarnas naturstation, vid Molpehällornas naturstation, på Fäliskäret vid Rönnskären, på Långskär och vid Långgrundets rastplats längs Björköby-Panike-leden (tabell 2). På Långskär och vid Långgrundets rastplats längs Björköby-Panike-leden kunde inga besökare nås. Således insamlades material längs Björköby-Panike-leden slutligen endast under en dag. Jannes Saloon som från början varit med i planen togs bort från listan över intervjuplatser eftersom det ligger utanför världsarvsområdet. Om Jannes Saloon hade fungerat som intervjuplats borde frågorna ha gällt den tidpunkt då besökaren befunnit sig innanför världsarvets gränser. I stället valdes Fäliskäret vid Rönnskären till intervjuplats för att materialet även skulle omfatta besök i den yttre skärgården.

Tabell 2. Fördelningen av svar enligt intervjuplats.

Intervjuplats	antal	%
Havets hus	65	24
Svedjehamn	128	47
Sommarö fortområde	11	4
Replot hamn	18	7
Mickelsörarna	23	8
Valsörarna	10	4
Molpehällorna	6	2
Klobbskat	7	3
Fäliskäret i Rönnskärs skärgård	6	2
Totalt	274	100

Insamlingen av materialet planerades i förväg för att det insamlade materialet så långt som möjligt skulle motsvara världsarvets egentliga besökarantal och besökarnas rörelser i området. I efterhand kan dock konstateras att trots att insamlingen strävades efter att planeras i förväg grundade sig besökarantalet vid insamlingspunkterna på mycket grova uppskattningar. Material kunde samlas till exempel vid punkter som enligt bedömningar i förväg inte hade några besökare. Å andra sidan lyckades man helt enkelt inte nå några besökare vid alla de punkter som planerats i förväg. Dessutom skedde några oväntade förändringar redan då insamlingen av materialet var i full gång, vid en insamlingspunkt kunde till exempel inte en planerad intervju av ett företags kundgrupp genomföras.

Till undersökningens population tillhörde alla över 15 år gamla besökare i världsarvet. Besökarna indelades inte i egentliga besökare i världsarvet och fasta invånare i området under insamlingen av

materialet. Däremot gavs alla de som rörde sig vid insamlingspunkterna möjlighet att delta i undersökningen. Enligt slutresultatet bestod 5 % av de som svarat på frågeformuläret av fast bosatta personer innanför världsarvets gränser och dessa kan inte anses vara egentliga besökare i området. En del av de fasta invånarna ansåg genast då de börjat svara på frågorna att det kändes onaturligt och svårt att fylla i formuläret eftersom de inte kunde definiera vad det aktuella besöket betydde i deras fall. Dessutom hann alla besökare i området inte fås med i besökarundersökningen om den person som skötte intervjuerna just höll på att handleda och hjälpa andra besökare med att fylla i formuläret.

Som urvalsmetod användes slumpmässigt urval. Urvalets slumpmässighet försäkrades genom att be den person i sällskapet som står näst i tur att fira sin födelsedag att svara på formuläret. Om personen i fråga inte ville delta, bad man den person vars födelsedag kom till näst att svara. De personer som inte ville delta sade sig oftast ha bråttom eller vilja fortsätta sin färd. Många personer tyckte också att frågeformuläret var långt. Alla som avböjde deltagandet i undersökningen samt eventuella orsaker har antecknats i insamlingsdagboken av intervjuaren. Varje person som deltagit i undersökningen gavs en lottkupong efter att de fyllt i blanketten. Priserna i utlottningen var en övernattnings i en hyrstuga samt en bok.

Insamlingen av materialet i besökarundersökningen genomfördes som en handledd gallup. Största delen av frågeformulären är ifyllda av besökare (86 %). I praktiken fyllde personerna själva i formuläret, men en intervjuare erbjöd handledning och hjälp vid ifyllandet. Om besökaren inte ville fylla i formuläret kunde intervjuaren fylla i formuläret i dennas ställe. Bland materialet finns 24 st. (9 %) blanketter som fyllts i av intervjuaren. I vissa fall gavs formuläret till besökaren tillsammans med ett svarkuvert så att besökaren kunde fylla i formuläret i lugn och ro och skicka det till Forststyrelsen i efterhand. Det finns inga exakta uppgifter om hur stor procent som skickats in av de formulär som gavs till besökarna, eftersom intervjuerna inte antecknat alla formulär som delats ut. Det strävades efter att dela ut frågeformulär endast i sådana fall där man kunde vara rätt så säker på att formuläret skickas in. Det finns totalt 15 frågeformulär som fyllts i på egenhand och skickats in av besökare. I materialet har de kodats som formulär som inlämnats per post och hålls separata från de formulär som fyllts i med hjälp från en intervjuare. Av de formulär som skickats per post har 10 ifyllts i en buss som återvände till Vasa från en guidad utflykt till världsarvet som ordnades av Forststyrelsen i september.

Undersökningsmaterialet består av totalt 274 frågeformulär. Två ifyllda formulär sparades inte och beaktades inte i analyskedet eftersom båda var mycket bristfälligt ifyllda och i svaren fanns motstridigheter som inte kunde korrigeras i efterhand. Materialet innehåller även i övrigt bristfälligt ifyllda formulär. I dessa fall har formuläret upplevts vara för långt eller så har frågan missförstått trots hjälp och motivation från intervjuaren.

Vid planeringen av frågeformuläret användes Forststyrelsens standardiserade frågeformulärsmo- dell som botten, som sedan bearbetades så att den motsvarade behoven av information om världs- arvet Kvarkens skärgård. Det standardiserade formuläret möjliggör tillsammans med Forststyrel- sens enhetliga urvalsmetoder att resultaten kan jämföras med Forststyrelsens andra besökarunder- sökningar. Frågeformuläret (bilaga 4) är fyra sidor långt och består av 21 frågor, varav en del har flera delar. Det tog 10–30 minuter att fylla i formuläret, vanligast 20 minuter. Flera besökare kla- gade på att frågeformuläret var för långt.

Den tid som lades ner på att svara på frågorna varierade mellan de olika intervjuplatserna. Speci- ellt i den yttre skärgården fördjupade sig personerna i formuläret och lade ner mycket tid på att fylla i det noggrant. Vid insamlingspunkterna i den yttre skärgården fyllde dessutom flest besöka- re i formuläret. Däremot var besöken vid Havets hus och i Klobbskat ofta snabba ”avstickare” och därför lät besökarna oftare bli att delta i undersökningen.

Frågeformulären trycktes på finska, svenska och engelska. Största delen av de som svarat på formuläret har använt det finskspråkiga exemplaret (tabell 3). Detta påverkades även av att en av tre intervjuare pratade sämre svenska och oftast närmade sig besökarna på finska. Besökaren fick dock alltid välja om han/hon önskade fylla i ett finskt eller svenskt formulär. Vid ifyllandet av engelskspråkiga formulär uppstod mest problem på grund av språket. De personer som svarade på frågeformuläret nämnde att det var svårt att svara på en del frågor eftersom de inte förstod frågorna eller givna svarsalternativ.

Tabell 3. Språkfördelningen för ifyllda formulär.

Formulärets språk	antal	%
Engelska	12	4
Svenska	80	29
Finland	182	66
Totalt	274	100

Uppgifterna från frågeformulären sparades i databasen ASTA som används för Forststyrelsens kunduppföljningsuppgifter. Som statistiska metoder för analysering av materialet användes granskning av raka fördelningar och beskrivande nyckeltal (medeltal, standardavvikelse, modalvärde, median och percentiler): Modalvärdet är ett typvärde som beskriver det allmännaste värdet i materialet. Medianen påvisar variabelns mellersta värde genom att dela observationsmaterialet i två lika stora delar. Percentilen 25 % påvisar värdet av den variabel under vilken en fjärdedel av observationsmaterialet ligger och percentilen 75 % påvisar i sin tur värdet av den variabel under vilken tre fjärdedelar av observationerna ligger.

De lokala ekonomiska effekterna av besökarnas penninganvändning (kapitel 3.2.7) beräknades med hjälp av Paavo-tillämpningen som utvecklats av Skogsforskningsinstitutet och Forststyrelsen år 2009. Paavo är en version av den amerikanska modellen Money Generation Model (Stynes mm. 2000, MGM2 2009) som bearbetats så att det motsvarar finländska förhållanden. Paavo söker uppgifter som behövs (besökarnas penninganvändning, den årliga besökarmängden i området) ur ASTA. För beräkning av de totala effekterna har skydds- och utflyktsområdena indelats i fyra klasser utifrån omgivningens invånartäthet. Enligt denna granskningsmetod tillhör världsarvet Kvarkens skärgård till tätortsklassen. För varje klass har medelkoefficienter beräknats, och de beskriver upprepningarna av direkta effekter samt sysselsättningskoefficienter. Som hjälp användes lokala tabeller för insats/avkastning som härletts för 21 parker utifrån Statistikcentralens landskapsspecifika tabeller för insats/avkastning.

2.3 Problempunkter i frågeformuläret

Nedan följer en sammanfattning av de frågor i formuläret som orsakat problem för svararna. Speciellt frågorna 2 och 3 (bilaga 4) var besvärliga för sådana besökare som bodde i världsarvsområdet eller i dess omgivning. Man försökte ge dessa svarare anvisningar om att svara så att besöket innebar den tid som bildades mellan avfärden hemifrån och ankomsten tillbaka till hemmet. I vissa fall kunde även sommarstugan räknas som avfärdsplats för besöket i världsarvet. Man bad att invånare i världsarvet eller dess närliggande områden inte skulle räkna med övernattningar i hemmet till besöket.

I fråga 4 fick de som deltog i undersökningen själva bestämma och fundera på om till exempel en färd genom byarna Replot eller Björköby skulle räknas som ett besök eller inte. Om besökarna endast körde med bil genom byn ansåg de oftast inte att det var frågan om ett besök. I en del fall hade deltagarna i undersökningen inte gjort upp noggrannare reseplaner för att kunna markera alla mål i formuläret som de tänkte besöka. Alla deltagare visste inte namnet på de platser de besökt; till exempel en del av de som fyllt i formuläret i Svedjehamn visste inte att de befann sig på en plats som heter Svedjehamn.

I fråga 8 som kartlade besökarnas motiv kritiserade deltagarna motivet för psykisk hälsa. En del förundrade sig över vad som avsågs med frågan. Å andra sidan lades begreppet även i ett bredare perspektiv och uppfattades mera abstrakt bland de övriga konkreta motiven.

Fråga 10 ansågs vara alldeles för lång och mångsidig. Många ansåg att det skulle ha räckt med att kartlägga besökarnas åsikter om service- och friluftsanordningskvaliteten. En del av de som kritiserade frågan lät bli att svara på den del som behandlade mängden av service och friluftsanordningar. I fråga om den skala som mäter mängden gavs kritik åt värde 3 enligt vilket servicen eller friluftsanordningarna var för stora eller att det fanns för mycket av dem, dvs. om en besökare angav värdet 3 i sitt svar fick feedbacken en negativ klang trots att värdet fem i skalan bredvid som mäter servicekvaliteten betydde mycket god. Frågan om variationer i landskapet ansågs vara något konstig. Många båtfarare frågade om parkeringsplatser i deras fall betydde brygg- och parkeringsplatser för båtar.

I fråga 12 där frågan gällde världsarvets betydelse som mål för resan dvs. besöket, angavs även aktiviteter el. dyl. som svar. Eftersom frågan dock främst gällde ortnamn har andra svar än definitioner på platser lämnats utanför det sparade materialet.

Alla deltagare i undersökningen var inte beredda att helt sätta sig in i frågan som gäller hur besökarna använt pengar eftersom den kräver tankearbete och utredning om vad allting kostat och hurdana inköp som ännu planeras. Många deltagare fick dock separata anvisningar om att frågan avsåg sådana inköp som gjorts inom världsarvets gränser eller i omgivningen under besöket i världsarvsområdet. Deltagarna angav även "cirka"-svar eller "mer eller mindre" än exempelvis 10 euro.

I fråga 14 uppkom problem med sådana besökare som rört sig i området i årtionden. För dem var det stundvis svårt att bedöma antalet besök och årtal. Dessutom frågade en del av dem när området tagits med på Unescos lista över världsarv, så att de kunde räkna sina besök efter denna tidpunkt. Deltagarna ombads dock även beakta besök som skett före denna tidpunkt.

Alla personer som deltog i besökarundersökningen kunde inte svara på fråga 18 där det frågades efter om man är fast bosatt innanför världsarvets gränser. Detta berodde helt enkelt på att de exakta gränserna för världsarvsområdet inte är så vida kända. Speciellt en del av de jakande svaren kan därför vara felaktiga. Flera besökare trodde att alla skyltar och informationstavlor om världsarvet har placerats innanför områdets gränser.

3 Resultat

3.1 Besökarstruktur

3.1.1 Grunduppgifter om svararna

Av svararna var 52 % män och 48 % kvinnor. Största delen av männen som svarade på frågeformuläret hörde till åldersklassen 55–64-åringar, och svararnas åldersfördelning är därför mycket medelåldersbetonad. 6 % av svararna var över 65 år gamla. Den yngsta av svararna var 17 år och den äldsta 77 år. Endast 2 % av alla män som svarat tillhörde den yngsta åldersklassen 15 – 24-åringar. Av kvinnorna som svarat på frågeformuläret var största delen 35–44-åringar. Även i övrigt var det fler kvinnor bland svarare under 35 år, i fråga om äldre svarare var antalet män flera i förhållande till kvinnor. Medelåldern för de män som deltagit i undersökningen är således högre än kvinnornas medelålder (tabell 5).

Tabell 4. Svararnas åldersfördelning enligt kön i världsarvet Kvarkens skärgård år 2009.

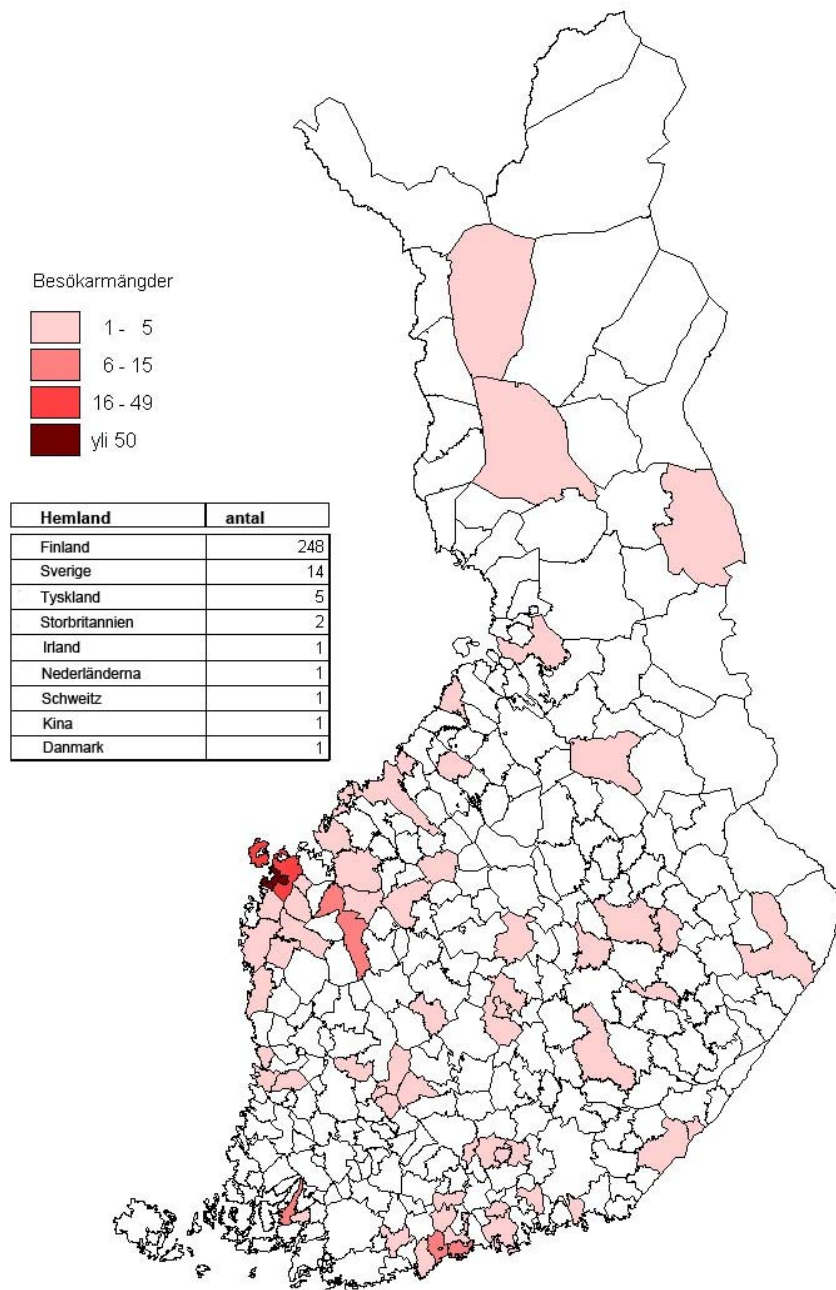
Åldersklass	Man		Kvinna		Totalt	
	antal	%	antal	%	antal	%
15–24	3	2	17	13	20	7
25–34	14	10	28	22	42	15
35–44	35	25	30	23	65	24
45–54	38	27	22	17	61	23
55–64	44	32	23	18	68	25
65–	5	4	10	8	15	6
Totalt	139	100	130	100	271	100

Tabell 5. Nyckeltal som beskriver svararnas ålder enligt kön.

Ålder	Man	Kvinna	Totalt
Medelålder	48,69	41,95	45,43
Standardavvikelse för ålder	11,22	14,70	13,43
Minimiålder	18	17	17
Maximiålder	73	77	77
Modalvärde	61	36	54
Median	49	38	47

91 % av de som svarat på frågeformuläret var från Finland och 9 % var utlänningar. Finländska besökare kom oftast från Vasa och Korsholm, och deras andel av alla svarare var över 40 % (bild 2). Även många svarare kom från huvudstadsregionen, Helsingfors och Esbo samt från Södra Österbotten. Världsarvet hade flera besökare även från Norra och Mellersta Österbotten, Egentliga Finland, Birkaland och Norra Savolax. Däremot kunde ingen besökare från Egentliga Tavastland nås.

Av de utländska svararna kom de flesta från Sverige och Tyskland (bild 2). Det fanns också svarare från Storbritannien, Irland, Nederländerna, Schweiz, Kina och Danmark. Med tanke på utländska svarare bör dock beaktas att till exempel vissa ungerska och spanska grupper inte kunnat svara på frågeformuläret pga språkproblem. Således motsvaras mängden utländska svarare i materialet inte av den verkliga andelen av världsarvets besökare.

© Metsähallitus 2010

Bild 2. Svararnas hemland (tabell) samt de finländska svararnas mängd enligt hemkommun. © Forststyrelsen 2010, © Lantmäteriverket 1/MML/10.

Svararnas vanligaste yrkesutbildning var högre universitets- eller högskoleexamen (28 % av svararna) och examen på institutnivå (28 % av svararna; tabell 6). Cirka en femtedel av svararna hade en lägre universitets- eller högskoleexamen. 19 % hade yrkesskolexamen och 5 % hade ingen yrkesexamen.

Tabell 6. Svararnas yrkesinriktade skolning enligt kön.

Yrkesutbildning	Man		Kvinna		Totalt	
	antal	%	antal	%	antal	%
Yrkesskola	32	24	18	14	50	19
Examen på institutnivå	45	33	28	22	74	28
Lägre universitets- eller högskoleexamen	21	15	33	26	55	21
Högre universitets- eller högskoleexamen	34	25	40	31	74	28
Ingen yrkesinriktad skolning	4	3	9	7	14	5
Totalt	136	100	128	100	267	100

3.1.2 Uppgifter om besökarnas resällskap

Världsarvet Kvarkens skärgård besöktes ensam endast i enstaka fall. En betydande majoritet (81 % av svararna) kom till området i sällskap av 2–5 personer (tabell 7). Det var även vanligare att komma i sällskap av 6 eller fler personer (11 % av alla svarare) än ensam (7 % av svararna). Den mest allmänna resällskapsstorleken var 4 personer (tabell 8). Om resällskapet innehöll barn under 15 år var de i medeltal två stycken.

Majoriteten av resällskapen bestod av medlemmar ur den egna familjen (76 %) eller vänner (17 %) (tabell 9). En liten del besökte området med en klubb, förening eller liknande, i en grupp med ledning av en resebyrå eller researrangör eller tillsammans med arbetskamrater. I verkligheten bestod resällskapen ofta såväl av medlemmar från den egna familjen, vänner som släktingar. I databasen kan dock endast ett svarsalternativ sparas. Om en svarare till exempel hade angett både familjemedlemmar och vänner som resällskap, sparades familjemedlemmarna i systemet eftersom de ansågs vara ett mera beskrivande alternativ än vänner. Antalet rörelsehindrade besökare i världsarvet var få. Detta kan bero på att det inte finns mycket lämplig service för rörelsehindrade eller på att informationen om servicens existens inte nått möjliga besökare.

Tabell 7. Storleken av resällskap för besökarundersökningen i världsarvet Kvarkens skärgård.

Resällskapets storlek	antal	%
Ensam	20	7
2–5 personers resällskap	221	81
6 eller flera personers resällskap	31	11
Totalt	272	100

Tabell 8. Nyckeltal som beskriver flera personers grupper.

Variabel	n	Medeltal	Stand. avvikelse	Percentiler				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Ressällskapets storlek totalt	252	3,8	3,58	2	2	2	4	25
Under 15-åringar	78	2,2	1,67	1	1	2	2	8
Rörelsehindrade	2	1,5	0,71	1	1	2	2	2
Födelseår för under 15-åringar	116	2001	4,40	1994	1998	2001	2005	2009

Tabell 9. Gruppernas sammansättning.

Gruppernas sammansättning	antal	%
Den egna familjen	188	74
Andra släktingar	9	4
Vänner	42	17
Arbetskamrater	1	0
Programtjänstföretags kunder	2	1
Klubbar, föreningar mm.	5	2
Resebyrås eller researrangörs grupper	6	2
Övrigt	1	0
Totalt	254	100

3.2 Besöket i världsarvet Kvarkens skärgård

3.2.1 Resmålets betydelse

Besöket i världsarvet Kvarkens skärgård var oftast svararnas endera enda eller viktigaste resmål eller ett planerat mål under resans gång (tabell 10). Andelen av sådana här besök var 79 %. Samtidigt hade 21 % av svararna besökt området utan att ha planerat det i förväg. Andra populära mål under resan var Vasa eller Vasaregionen, Höga Kusten i Sverige samt kuststäderna Karleby, Kalajoki och Raumo. Platser som svararna meddelat som huvudmål eller övriga mål under resan har listats i bilaga 3.

Tabell 10. Betydelsen av världsarvet Kvarkens skärgård som besöksmål under resan.

Målets betydelse	antal	%
Resans enda eller viktigaste besöksmål	108	41
Ett av resans planerade besöksmål	101	38
Ett oplanerat besöksmål under resans gång	54	21
Totalt	263	100

3.2.2 Besökarnas friluftslivs- och naturaktiviteter

Den populäraste aktiviteten (63 % av svararna) bland besökare i världsarvet Kvarkens skärgård var att promenera eller vandra (tabell 11). Andra typiska aktiviteter bland besökarna var att observera naturen (56 %), besöka caféer eller kiosker (48 %) och att bekanta sig med kulturarvet (36 %) och världsarvet (31 %). Andra förhållandevis populära aktiviteter var även båtliv, bad, vandring och naturfotografering. Mindre vanliga aktiviteter var stavgång, besök vid utställning eller studiebesök. I synnerhet studiebesöken har förblivit få pga att insamlingen av materialet utfördes sommartid.

Tabell 11. Svararnas huvudsakliga aktiviteter under detta besök till världsarvet Kvarkens skärgård.

Aktivitet	Man		Kvinna		Alla	
	antal	%	antal	%	antal	%
Vandra, promenera	90	65	79	60	170	62
Stavgång	1	1	2	2	3	1
Jogging	6	4	6	5	12	4
Friluftsliv	34	24	29	22	63	23
Naturobservation	75	54	76	58	153	56
Utflykt med matsäck	24	17	22	17	46	17
Cykling	10	7	3	2	13	5
Fiske	15	11	12	9	27	10
Fågelskådning	25	18	14	11	39	14
Bärplockning	13	9	19	15	32	12
Svampplockning	7	5	9	7	16	6
Blomstervandringar	6	4	6	5	12	4
Studiebesök	2	1	2	2	4	1
Besök i naturum, naturhus eller -stuga	12	9	13	10	26	10
Naturfotografering	31	22	31	24	63	23
Promenad med hunden	5	4	8	6	13	5
Orientering	2	1	2	2	4	1
Tältning eller annan lägerslagning	2	1	4	3	6	2
Simning	29	21	33	25	62	23
Dykning	1	1			1	0
Båtliv	40	29	28	21	68	25
Paddling	4	3	1	1	5	2
Bekanta sig med kulturarv	47	34	49	37	98	36
Besök hos företag, förening etc.	1	1	3	2	4	1
Utställningsbesök	1	1			1	0
Besök i café eller kiosk	68	49	63	48	131	48
Arbete/undersökning	1	1			1	0
Stugsemester	16	12	11	8	27	10
Bekanta sig med världsarv	40	29	44	34	85	31
Mat- eller restaurangtjänster	2	1	3	2	5	2
Bastu			1	1	1	0
Övrigt	6	4	6	5	12	4
Totalt	139		131		273	

Cirka hälften av svararna (48 %) ägnade sig vanligtvis åt 1–3 aktiviteter under sitt besök i världsarvet (tabell 12). 30 % av svararna ägnade sig åt 4–6 aktiviteter och 22 % åt 7 eller flera aktiviteter. Det förekom inga stora skillnader mellan könen vad gäller aktiviteternas antal.

Då besökarna ombads nämna den viktigaste aktiviteten i undersökningsområdet (tabell 13) angav resultatet att naturobservation var den allra viktigaste aktiviteten för de flesta svararna (18 %). De

följande viktigaste aktiviteterna bestod av att bekanta sig med världsarvet (13 %) samt båtliv och promenad/vandring (11 %). Att bekanta sig med världsarvet väntades i synnerhet vara en viktig aktivitet för flera besökare i området. Resultatet kan ha påverkats av att bekantandet med världsarvet hade placerats bland de sista frågorna. Vid punkten för den viktigaste aktiviteten syns dock vikten av att bekanta sig med världsarvet tydligt (tabell 13).

Tabell 12. Antalet aktiviteter bland svarama under det aktuella besöket i världsarvet Kvarkens skärgård.

Antalet aktiviteter	Män		Kvinnor		Alla	
	antal	%	antal	%	antal	%
1–3 aktiviteter	67	48	63	48	132	48
4–6 aktiviteter	40	29	42	32	83	30
7–9 aktiviteter	27	19	21	16	48	18
10 eller flera aktiviteter	5	4	5	4	10	4
Totalt	139	100	131	100	273	100

Tabell 13. De viktigaste aktiviteterna bland svarama under det aktuella besöket i världsarvet Kvarkens skärgård.

Viktigaste aktiviteten	Man		Kvinna		Alla	
	antal	%	antal	%	antal	%
Naturobservation	21	19	21	18	42	18
Bekantande med världsarvet	12	11	16	14	29	13
Båtliv	18	16	8	7	26	11
Vandra/promenera	13	12	12	11	25	11
Besök i café eller kiosk	11	10	9	8	20	9
Bekantande med kulturarvet	7	6	7	6	15	7
Friluftsliv	4	4	8	7	12	5
Stugsemester	6	5	6	5	12	5
Utflykt med matsäck	3	3	5	4	8	3
Fiske	4	4	1	1	5	2
Bärplockning	2	2	3	3	5	2
Simning	1	1	4	4	5	2
Naturfotografering	2	2	2	2	4	2
Promenad med hunden			3	3	3	1
Mat- eller restaurangtjänster	1	1	2	2	3	1
Cykling	1	1	1	1	2	1
Svampplockning	1	1	1	1	2	1
Tältning eller annan lägerslagning	1	1	1	1	2	1
Övrigt	1	1	1	1	2	1
Stavgång			1	1	1	0
Jogging			1	1	1	0
Dykning	1	1			1	0
Paddling	1	1			1	0
Besök hos företag, förening etc.			1	1	1	0
Utställningsbesök	1	1			1	0
Arbete/undersökning	1	1			1	0
Totalt	113	100	114	100	229	100

3.2.3 Fördelningen av besöken i området

Besökarna fick också en fråga om vilka delar av världsarvet de hade besökt och vilka delar de hade som avsikt att besöka. Största delen av svararna (59 %) meddelade att de endera hade besökt eller tänkte besöka Replotbron (tabell 14). Andra populära besöksmål i världsarvet var Svedjehamn samt Björköby och Replot byar. Fördelningen av svaren kan delvis ha påverkats av att största delen av intervjutillfällena ordnades i Svedjehamn. Å andra sidan var alla besökare i Svedjehamn inte medvetna om att de befann sig på en plats som kallas Svedjehamn och kände inte heller till namnen på de byar de kört igenom. Därför angav alla svarare inte heller några besöksmål genom vilka de kört på väg till Svedjehamn, Vallgrund eller Klobbskat. Trots att Svedjehamn är ett populärt besöksmål i världsarvet och fungerar som både startpunkt till naturstigen Bodvattnet runt som den andra startpunkten till Björköby-Panike-leden, är det endast en del av besökarna i Svedjehamn som ger sig ut på vandringslederna för att bekanta sig med den enastående naturen och kulturarvet.

Endast en liten del (2 %) av besökarna hade besökt Terranovas naturcentrum trots att naturcentrumet fungerar som utställning om världsarvet. Även en förhållandevis liten del hade besökt mål i den yttre skärgården såsom Norrskär och Rönnskären/Fäliskäret, vilket delvis förklaras av att besöksmålen inte har några allmänna eller regelbundna färdförbindelser. Däremot framkom intressant nog att en del av besökarna i samband med sitt besök till Kvarkens skärgård även besöker Höga Kusten i Sverige. Som andra besöksmål, vilka inte fanns som färdiga alternativ i frågan, meddelades bl.a. Replot hamn (nämndes 5 gånger), Replot simstrand, Granskär, Björköby hembygdsmuseum (Mårtes) och Granösunds fiskemuseum.

Tabell 14. Fördelningen av besöken i området i världsarvet Kvarkens skärgård. Under besöket är det möjligt att besöka flera olika platser.

Besöksmål	antal	%
Annat	9	3
Björköby	112	41
Svedjehamn	141	51
Naturstigen Bodvattnet runt	47	17
Björköby–Panike -vandringsled	23	8
Klobbskat	26	9
Sommarö fortområde	30	11
Vallgrund	43	16
Replotbron	162	59
Infopunkten i Havets hus	54	20
Replot by	87	32
Köklot	9	3
Mickelsörarna	34	12
Valsörarna	19	7
Norrskär	6	2
Molpehällorna	8	3
Rönnskären / Fäliskäret	12	4
Terranova – Kvarkens naturcentrum (i Vasa)	6	2
Världsarvet Höga Kusten (i Sverige)	9	3
Svarare totalt	274	

3.2.4 Besökets längd och återkommande besök

Majoriteten av svararna i undersökningen (59 %) hade besökt världsarvet Kvarkens skärgård även tidigare (tabell 15). 41 % av svararna besökte området för första gången. Av kvinnorna besökte 10 % fler området för första gången i förhållande till männen.

De svarare som meddelade att de hade besökt världsarvet under de senaste fem åren hade i medeltal besökt området 44 gånger (tabell 10). Hälften av svararna hade dock besökt området högst 7 gånger. Medeltalet är högt eftersom det största antalet besök som meddelats var 500. Denna person är sannolikt en stugägare som besöker området regelbundet eller en person som är fast bosatt i världsarvsområdet.

Tabell 15. Återkommande besök i världsarvet Kvarkens skärgård.

Återkommande besök	Män		Kvinnor		Alla	
	antal	%	antal	%	antal	%
Första besöket i området	45	36	52	46	98	41
Har besökt området tidigare	81	64	60	54	143	59
Totalt	126		112		241	

Tabell 16. Medeltal och nyckeltal för personer som besökt världsarvet Kvarkens skärgård tidigare under de senaste fem åren.

Tidigare besök	n	Medeltal	Stand. avvikelse	Procentpunkter				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Besök under de senaste 5 åren	143	44,4	100,49	0	3	7	25	500

Av besökarna besökte 70 % området endast för en dag och övernattade med andra ord inte i världsarvsområdet (tabell 17). Dagsbesökarna spenderade i medeltal 3,4 timmar i området. Antalet övernattare i området av alla besökare är 30 %. Män övernattade i området i något fler fall än kvinnor. Övernattarna spenderade i medeltal 8,5 dygn i området. Det längsta besöket som en övernattare meddelade var 100 dygn, vilket höjer medeltalet för övernattade dygn. Hälften av de besökare som övernattat i området stannade högst 2 dygn.

Då även omgivningen till världsarvet tas med i granskningen är andelen dagsbesökare mindre än andelen övernattare (36 % och 64 %; tabell 18). De besökare som varken övernattade i världsarvet eller omgivningen spenderade totalt 4,2 timmar i områdena. De personer som övernattat i omgivningen spenderade i sin tur i medeltal totalt 6,9 dygn i världsarvet och dess omgivning. I omgivningen var maximivärdet för övernattningar 100, vilket höjer medeltalet för övernattningsdygn – hälften av de svarare som övernattat i omgivningen stannade högst 3 dygn. Den besökare som spenderat 100 dygn i världsarvets omgivning bodde hela sommaren i sin sommarstuga i området.

Tabell 17. Andelen dagsbesökare och övernattare och besökets längd i världsarvet Kvarkens skärgård.

Besökargrupp	n	Andel %	Besökets längd (dygn för övernattare, h för dagsbesökare)				
			Medeltal	Median	Modalvärde	Min	Max
Dagsbesökare	183	70	3,4	3	2	0	12
Män	88	48	3,3			0	12
Kvinnor	94	51	3,5			0	12
Övernattare	77	30	8,5	2	2	1	100
Män	47	61	5,1			1	30
Kvinnor	28	36	14,9			1	100
Totalt	260						

Tabell 18. Andelen dagsbesökare och övernattare och besökets längd i världsarvet Kvarkens skärgård samt dess omgivning totalt.

Besökargrupp	n	Andel %	Besökets längd (dygn för övernattare, h för dagsbesökare)				
			Medeltal	Median	Modalvärde	Min	Max
Dagsbesökare	70	36	4,2	4	2	1	11
Män	36	51	3,9			2	8
Kvinnor	34	49	4,5			1	11
Övernattare	126	64	6,9	3	1	1	100
Män	61	48	6,5			1	100
Kvinnor	63	50	7,5			1	90
Totalt	196						

De vanligaste inkvarteringsformerna för övernattare var båt eller egen stuga (tabell 19). I egna stugor bodde man i medeltal längst. I hyrstuga och husbil eller -vagn övernattade cirka lika många av svararna. I hyresstugor övernattade man dock proportionellt sett längre (i medeltal 5,2 dygn) än i båt (i medeltal tre dygn). Några svarare övernattade på egen övernattningsplats och i permanent bostad i världsarvet.

De besökare som övernattade i närliggande områden till världsarvet var vanligtvis på hotell eller i permanent bostad (tabell 20). Några övernattade även i husbil eller -vagn och i egen stuga. Svararna övernattade i medeltal längst i egna stugor (30 dygn) och i permanent bostad (11 dygn), medan svararna hade minst övernattningar på hotell (1,5 dygn). Övernattningar på annat håll än i egen stuga var förhållandevis korta, i medeltal 1–4 dygn.

Tabell 19. Inkvartering och antalet övernattningar bland besökare som övernattat i världsarvet Kvarkens skärgård.

Övernattningsplats	n	Medeltal	Stand. avvikelse	Percentil				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
I hyresstuga	11	5,2	8,38	1	1	3	4	30
I egen stuga	24	20,5	28,31	1	3	10	25	100
I husbil eller -vagn	13	1,4	0,65	1	1	1	2	3
På egen övernattningsplats (skärmskydd, tält etc.)	1	1,0		1	1	1	1	1
I båt	28	3,0	2,80	1	1	2	3	14
I permanent bostad	1	1,0		1	1	1	1	1
På annat ställe	4	1,8	0,96	1	1	2	2	3

Tabell 20. Inkvartering och övernattningar bland besökare i världsarvets omgivning.

Övernattningssätt	n	Medeltal	Stand.- avvikelse	Percentil				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
I hotell	26	1,5	0,71	1	1	1	2	3
I hyresstuga	5	5,6	8,14	1	1	2	4	20
I egen stuga	7	30,1	33,94	2	8	15	45	100
I husbil eller -vagn	12	2,0	2,00	1	1	1	2	8
På egen övernattningsplats (skärmskydd, tält etc.)	1	3,0		3	3	3	3	3
I båt	3	3,7	2,52	1	1	4	6	6
I permanent bostad	20	11,1	20,22	1	3	4	9	90
På annat ställe	8	2,4	1,41	1	1	2	4	4

3.2.5 Ankomsten till området

Under insamlingen av material för besökarundersökningen i juli-september ankom största delen av de besökare som deltagit i undersökningen (66 %) till undersökningsområdet under den traditionella semester månaden juli (tabell 21). Cirka en fjärdedel av alla ankomster skedde i augusti och i september var andelen 7 %. Vädret var gynnsamt i såväl hela juli som augusti, men det skedde en tydlig minskning bland besökarmängden i augusti då grundskolans läsåret inleds. I augusti och september koncentrerades besöken i världsarvet till veckosluten. De frågeformulär där ankomst- och svar datum inte angetts och där frågan om ankomsttid lämnats obesvarad har i kunddatabasen kodats som ankomna och svarade först i december.

Ankomsten till världsarvet Kvarkens skärgård var oftast på en söndag (20 %), onsdag (19 %) och måndag (16 %; tabell 22). Minst ankomster skedde överraskningsvis på lördagar (6 %). Vid planeringen av besökarundersökningen antogs att världsarvet skulle vara flest besökare på veckosluten.

Tabell 21. Ankomst till världsarvet Kvarkens skärgård och svar på frågeformuläret månadsvis.

Månad	Ankomstdatum		Svardatum	
	antal	%	antal	%
Juni	5	2		
Juli	182	66	178	65
Augusti	66	24	74	27
September	20	7	20	7
December	1	0	2	1
Totalt	274	100	274	100

Tabell 22. Ankomst till världsarvet Kvarkens skärgård samt svar per veckodag.

Veckodag	Ankomstdatum		Svardatum	
	antal	%	antal	%
Måndag	51	19	45	16
Tisdag	45	16	42	15
Onsdag	45	16	51	19
Torsdag	36	13	36	13
Fredag	32	12	28	10
Lördag	9	3	16	6
Söndag	56	20	56	20
Totalt	274	100	274	100

Det allmännaste färdmedlet till området bestod av personbil (tabell 23). 73 % av svararna har använt sig av personbil i något skede av sin resa endera från hemmet eller stugan till världsarvsområdet. Andra mest använda färdmedel var långfärdsbåt med kojplatser (14 %) och personbil med husvagn eller husbil (10 %). En svarare angav sig ha ankommit till området till fots. Även det allmännaste sist använda färdmedlet var personbil (tabell 24). Andelarna för sist använda fordon och fordon som i övrigt använts under resan avviker något från varandra.

Tabell 23. Fordon som svararna använt under sin resa till världsarvet Kvarkens skärgård. Under resan kan flera olika fordon ha använts.

Fordon	antal	%
Personbil	199	73
Personbil med husvagn eller husbil	26	10
Buss	6	2
Charterbuss (gruppresa)	10	4
Tåg	9	3
Flyg	5	2
Motorcykel	4	1
Cykel	2	1
Småbåt	16	6
Långfärdsbåt med kojplatser	38	14
Kanot, kajak eller roddbåt	1	0
Ruttbåt	1	0
Charterbåt	4	1
Kryssningsbåt	3	1
Något annat	1	0
Svarare totalt	271	

Tabell 24. Fordon som svararna använt sist under resan till världsarvet Kvarkens skärgård.

Sist använda fordon	antal	%
Personbil	165	66
Personbil med husvagn eller husbil	22	9
Buss	1	0
Charterbuss (gruppresa)	10	4
Motorcykel	4	2
Cykel	1	0
Småbåt	9	4
Långfärdsbåt med kojplatser	33	13
Charterbåt	2	1
Kryssningsbåt	3	1
Totalt	250	100

3.2.6 Besökarnas penninganvändning och bedömning av dess lokala ekonomiska effekter

För att bedöma de lokala ekonomiska effekterna av penninganvändningen bland besökare i världsarvet Kvarkens skärgård behövs uppgifter om det totala antalet besök samt om besökarnas penninganvändning. Vid definitionen av det totala antalet besök i världsarvet Kvarkens skärgård har man använt uppgifter från Vägförvaltningen om trafikmängden över Replotbron samt resultat från en undersökning för chaufförer till fordon som kört över Replotbron år 2006. Antalet besökare som kommit till världsarvsområdet på annat sätt än över bron har bedömts separat. Utifrån dessa uppgifter bedöms att antalet besök till världsarvet Kvarkens skärgård var i klass med 200 000 besök år 2009. Det bör dock beaktas att beräkningssättet för den totala mängden besök till världsarvsområdet och därigenom uppgifterna om de lokala ekonomiska effekterna av besökarnas penninganvändning kommer att preciseras under år 2010. Här skall den utnyttjade bedömningen av totala antalet besök och bedömningen av de lokala ekonomiska effekterna av besökarnas penninganvändning inte uppfattas som absoluta resultat, utan som riktgivande bedömningar som ännu kommer att preciseras under år 2010.

För att bedöma besökarnas penninganvändning och dess lokala ekonomiska effekter ombads svaren meddela utgifter i samband med det aktuella besöket i världsarvsområdet och dess omgivning (bilaga 4 och bild 1 på s. 10). I medeltal konsumerade besökarna 89 euro/besök i världsarvet och dess omgivning (tabell 25). Övernattande besökare använde 147 €/besök, vilket är betydligt mera än dagsbesökarnas utgifter (15 €/besök). Besökare från Finland använde i medeltal 66 €/besök, utländska besökare i medeltal 120 €/besök. Invånare i världsarvets omgivning konsumerade i medeltal 118 €/besök då de besökte världsarvet. Begrepp för bedömningen av lokala ekonomiska effekter har definierats i tabell 26.

Tabell 25. Penninganvändning (inkl. moms) enligt resandegrupp och längden av besöket i världsarvet Kvarrens skärgård och dess omgivning.

	Alla	Övernattare	Dagsbesökare
Alla besökare	n = 229	n = 129	n = 99
Medelutgifter (€)	89	147	15
Resenärer från Finland	n = 112	n = 80	n = 32
Medelutgifter (€)	66	86	17
Utländska resenärer	n = 20	n = 16	n = 4
Medelutgifter (€)	120	148	—*
Invånare i omgivning	n = 89	n = 27	n = 61
Medelutgifter (€)	118	356	15

* mängden observationer (n) < 10, varvid penninganvändningen inte anges med tanke på bedömningens opålitlighet.

Tabell 26. Begrepp samt definitioner av dem i anknytning till bedömning av lokala ekonomiska effekter.

Begrepp	Definition
Totala inkomsteffekter	Direkta och indirekta inkomsteffekter på omgivningen som uppkommer av besökarnas penninganvändning.
Totala sysselsättningseffekter	Direkta och indirekta personarbetsår som besökarnas penninganvändning ger upphov till i omgivningen.
Resande från Finland	Besökare som kommer utanför målets omgivning i Finland.
Lokala besökare	Besökare som bor i omgivningen.
Övernattande	Besökare som övernattat minst en natt i målet eller dess omgivning.
Dagsbesökare	Besökare som inte övernattat vid besöksområdet eller i dess omgivning.
Direkta effekter	Direkta inkomst- och sysselsättningseffekter bland omgivningens företag som besökarnas penninganvändning medför.
Indirekta effekter	Direkta effekter återkommer som indirekta effekter då företag som får direkta inkomster köper produkter och service av andra företag i omgivningen och då de betalar inkomst till andra arbetare som använder sina inkomster till att köpa produkter och tjänster i omgivningen. En del av de indirekta effekterna förs vidare utanför området.

Den totala inkomsteffekten som världsarvsbesökarnas penninganvändning medfört var år 2009 cirka 13 miljoner euro och sysselsättningseffekten var 156 personarbetsår (tabell 27). Dessa värden beskriver de direkta och indirekta inkomsteffekter som besökarnas penninganvändning i världsarvet och i omgivningen medför samt arbetsplatser i anknytning till dem år 2009. De beskriver alltså inte det totala värdet för undersökningsområdet.

Granskat utifrån utgiftsgrupper konsumerade besökarna mest pengar på mat- och andra detaljhandelsuppköp samt på inköp på café eller restaurang. Dessa medför även de största effekterna på inkomster och sysselsättning. Det bör dock observeras att pengar som satts ner på övernattning har proportionellt större effekter på inkomster och sysselsättning än mat- och andra detaljhandelsuppköp eller inköp på café eller restaurang.

Tabell 27. Penninganvändningen bland besökarna i världsarvet Kvarkens skärgård samt lokala ekonomiska effekter enligt utgifter i världsarvsområdet och dess omgivning (n=229).

Utgiftsgrupp	Penninganvändning (€ inkl. moms)	Inkomsteffekt (€ utan moms)	Sysselsättnings-effekt (på)
Uppköp i bensinstationer	18,75	230 997	4
Utgifter för resor med lokaltrafik	0,60	110 079	1
Mat- och övriga detaljhandelsuppköp	43,43	2 493 547	40
Inköp på café eller restaurang	14,57	2 535 297	46
Logi	6,03	1 110 294	20
Fritidsprogram och -tjänster ¹	3,89	716 649	8
Övriga utgifter ²	2,01	308 785	5
Direkta effekter totalt		7 505 647	123
Indirekta effekter		5 471 535	33
Totala effekter		12 977 182	156

¹ Program- och rekreationstjänster, t.ex. guidade utflykter, inträde till evenemang och utställningar.

² Övriga utgifter såsom fiske-, jakt- och snöskotertillstånd, hyra för utrustning.

Vad gäller resultaten kunde världsarvets andel inte avskiljas från omgivningens turismanknutna attraktivitetsfaktorer. Världsarvets betydelse som producent av lokala ekonomiska effekter preciseras då resultaten granskas utifrån svararnas resmålsbeslut. De besökare för vilka världsarvet var resans enda och viktigaste mål var penninganvändningens inkomsteffekter 3,1 miljoner euro och sysselsättningseffekterna 36 personarbetsår (tabell 28). De lokala ekonomiska effekterna av besökarnas penninganvändning är minst av denna storlek om områdets totala besökarmängd överstiger 200 000 besök i året.

Tabell 28. Lokala ekonomiska effekter av penninganvändningen bland besökarna i världsarvet enligt svararnas resmålsbeslut (n=226).

Utgiftsgrupp	Viktigaste målet n = 96		Ett av många mål n = 87		Oplanerat n = 43		Totalt n = 226	
	Inkomst-effekt (€ utan moms)	Sysselsätt-ningeffekt (htv)	Inkomst-effekt (€ utan moms)	Sysselsätt-ningeffekt (htv)	Inkomst-effekt (€ utan moms)	Sysselsätt-ningeffekt (htv)	Inkomst-effekt (€ utan moms)	Sysselsätt-ningeffekt (htv)
Uppköp i bensinstation ¹	53 906	0,9	67 342	1,1	31 045	0,5	152 294	2,5
Resor med lokaltrafik ²	41 522	0,4	51 699	0,5	18 319	0,2	111 540	1,2
Mat- och detaljhandel-suppköp	369 002	5,9	386 061	6,2	242 079	3,9	997 141	16,1
Café och restaurang	616 378	11,1	996 727	18,0	563 190	10,2	2 176 296	39,3
Logi	297 575	5,4	516 448	9,3	290 655	5,3	1 104 678	20,0
Fritidsprogram och -tjänster ³	384 283	4,0	58 552	0,6	242 619	2,6	685 454	7,2
Övriga utgifter ⁴	18 739	0,3	62 463	1,0	27 257	0,4	108 459	1,7
Direkta effekter totalt	1 781 406	28	2 139 292	37	1 415 164	23	5 335 862	88
Indirekta effekter	1 276 657	8	1 628 861	10	1 039 491	6	3 945 009	24
Totaleffekt⁵	3 058 063	36	3 768 153	47	2 454 655	29	9 280 871	112

¹ Bränsle- och övriga köp vid bensinstation

² Kostnader för lokala resor såsom buss- och taxiresor

³ Program- och rekreationstjänster, t.ex. guidade utflykter, inträde till evenemang och utställningar.

⁴ Övriga utgifter såsom fiske-, jakt- och snöskotertillstånd, hyra för utrustning.

⁵ Då effekterna granskas enligt besökarsegment är totaleffekterna varierande i förhållande till det osegmenterade materialet. Detta beror på variation av de svar som finns till hands.

3.2.7 Informationskälla

För största delen (40 %) av svararna i besökarundersökningen var världsarvet Kvarkens skärgård bekant sedan tidigare (tabell 29). En tredjedel av svararna (33 %) hade fått information om området från broschyrer eller handböcker och en nästan lika stor del (31 %) hade fått veta om området via bekanta, vänner eller släktingar. Även TV- och radioprogram samt tidningsartiklar (24 %) hade fungerat som viktiga informationskanaler. Mera sällan hade information däremot sökts via webbsidor eller lokala företag eller böcker och kartor. Som andra informationskällor nämnde besökarna bland annat förvaltarna av världsarvet samt andra turister eller besöksmål i området.

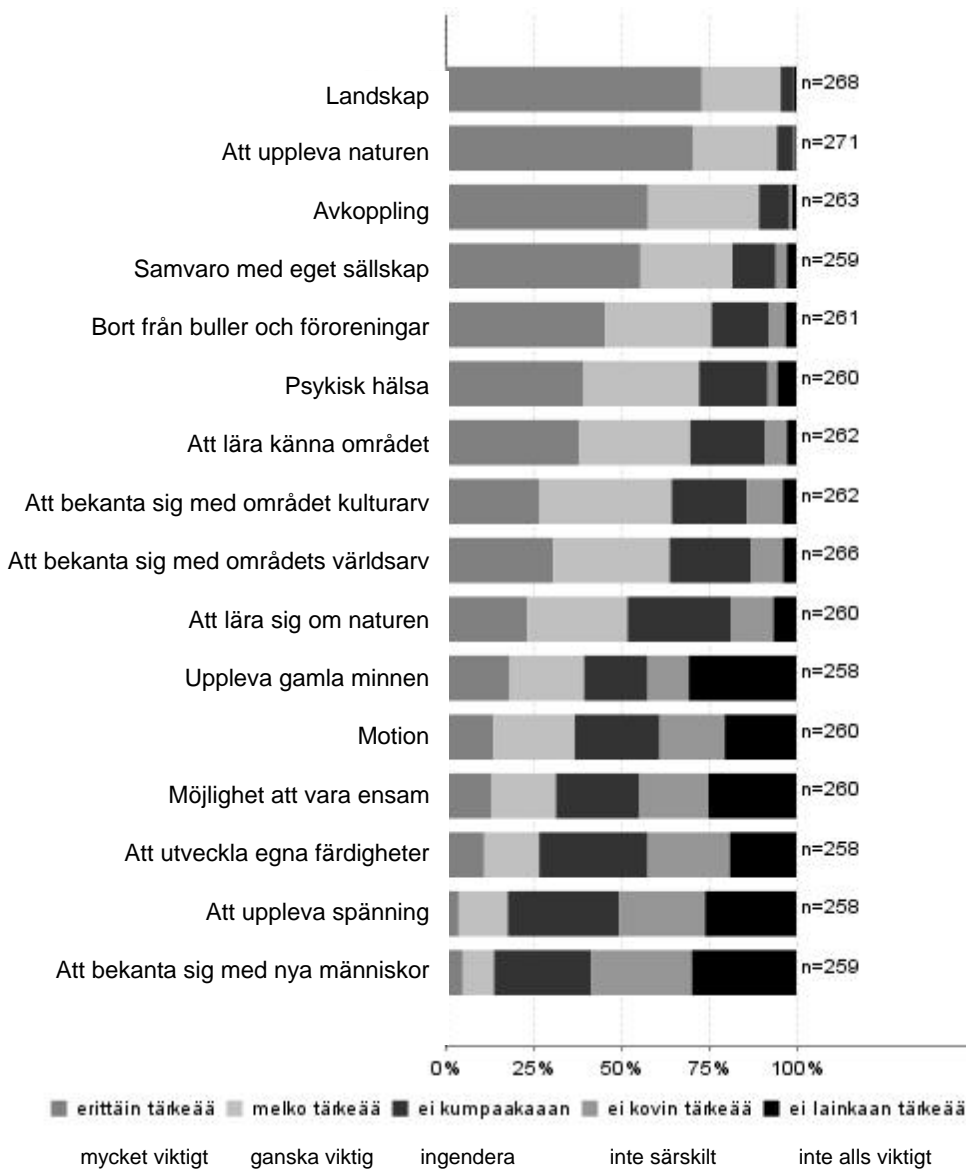
Tabell 29. Svararnas informationskällor om världsarvet Kvarkens skärgård.

Informationskälla	antal	%
Forststyrelsens naturum eller kundbetjä- ningspunkt	47	18
Bekanta, vänner eller släktingar	81	31
Forststyrelsens webbsidor (www.metsa.fi, www.utinaturen.fi eller www.kvarken.fi)	38	15
Andra webbsidor	29	11
Broschyrer eller handböcker (friluftsguide etc.)	86	33
TV- / radioprogram eller tidningsartiklar	63	24
Traktens turistbyrå eller turistinformation	27	10
Lokala företag (t.ex. fritidsprogram och - tjänster, logi)	11	4
Platsen är bekant sedan tidigare	102	40
Från böcker	1	0
Kartor	1	0
Vet ej	1	0
Från annat håll	11	4
Svarare totalt	258	

3.3 Besökarnas belåtenhet

3.3.1 Avsikten med besöket

Som viktigaste rekreativmötiv i världsarvet Kvarkens skärgård nämnde besökarna landskapet, naturupplevelsen, avkopplingen, samvaron med sällskapet och möjligheten att komma bort från oljud och föroreningar (bild 3). Dessutom var psykisk hälsa samt möjligheten att bekanta sig med området och dess kulturarv och världsarv viktigt för över hälften av svararna. Mindre viktiga var att uppleva spänning och bekanta sig med nya människor.

Bild 3. Svararnas rekreativmötiv för världsarvet Kvarkens skärgård.

3.3.2 Besökarnas åsikter om området, servicen och omgivningens kvalitet

Besökarnas åsikter om servicen i världsarvet samt miljön mättes på skalan 1–5. Svararna ansåg i allmänhet att servicekvaliteten var god (tabell 30). Spridningen av svaren är förhållandevis liten. I fråga om service och friluftsanordningar bedömdes oftast områdets renhet, variationen i landskapet, parkeringsplatser och vägnätet. Minst använde och bedömde besökarna ved (25 % av svararna) och eldplatserna (36 % av svararna).

I världsarvet var besökarna mest nöjda med variationen i landskapet, den allmänna snyggheten områdets renhet och kvaliteten av parkeringsplatserna. Dessa miljöfaktorer och tjänster ansågs vara goda eller mycket goda av 70 % av svararna. Av servicen och miljöfaktorerna ansågs allmän säkerhet, kulturarvsplatser och servicen vid infopunkten vid Havets hus vara ganska goda. De sistnämnda användes av 37 % av svararna. Oftast bedömdes kvaliteten av servicen vid infopunkten vid Havets hus (40 % av svararna), variationen i landskapet (38 %) och parkeringsplatserna (33 %) som mycket goda.

Besökarna ställde sig i medeltal mest kritiskt till beaktandet av specialbehov och rastplatser invid vägarna. 38 % av svararna bedömde beaktandet av specialbehov och rastplatser invid vägarna bedömdes av hälften av svararna. Kvaliteten av båda tjänsterna ansågs i medeltal vara medelmåttiga.

Tabell 30. Användningen av servicen i världsarvet Kvarkens skärgård och bedömning av kvaliteten år 2009 (1 = mycket dålig, ... 5 = mycket god).

Service eller miljöfaktor	Använts och bedömts av		Bedömning, %					Medelvärde	Använde inte n
	n	%	mycket dålig	ganska dålig	medelmåttig	ganska god	mycket god		
Parkeringsplatser	222	83	2	2	26	37	33	4,0	44
Vägnät	219	82	4	8	33	44	11	3,5	43
Ledernas informationstavlor	183	69	2	4	30	47	16	3,7	71
vandringsleder och/eller skidspår	118	44	1	6	34	39	20	3,7	132
Markering av vandringsleder och/eller skidspår	113	42	1	11	36	36	16	3,6	134
Eldplatser och skärmskydd	97	36	4	12	30	37	16	3,5	152
Ved vid stugor och underhållna eldplatser	68	25	4	13	35	31	16	3,4	177
Toaletter i området	125	47	4	15	41	26	14	3,3	127
Avfallshantering och -anvisningar	114	43	4	17	37	31	12	3,3	133
Beaktande av specialbehov (leders framkomlighet, säkerhet, skyltar mm.)	102	38	5	17	46	26	6	3,1	140
Bryggor	133	50	2	9	29	38	22	3,7	111
Av företagare producerade tjänster (t.ex. caféer och fritidsprogram och -tjänster)	169	63	2	9	26	44	19	3,7	77
Ledernas och friluftsanordningarnas säkerhet	139	52	1	8	33	46	12	3,6	107
Allmän säkerhet	197	74	1	5	24	46	24	3,9	53
Områdets renhet	239	90	0	3	18	50	28	4,0	14
Variationen i landskapet	234	88	0	2	15	44	38	4,2	18
Kulturarvsplatser	167	63	2	4	23	55	17	3,8	75
Förhandsinformation om världsarvet	187	70	3	9	25	39	24	3,7	58
Rastplatser längs vägarna	133	50	10	8	41	32	8	3,2	115
Tjänster vid infopunkt vid Havets hus	99	37	9	2	22	26	40	3,9	148
Annat	6	2	67	17	17	0	0	1,5	2
Svarare totalt	267								

81 % av svararna var ganska eller mycket nöjda med hela mängden av servicen i världsarvet (tabell 31).

I medeltal var svararna mest nöjda med antalet vägnät, kulturarvsplatser samt stig- och skidspår (tabell 32). Upp till 90 % av svararna ansåg att vägnätets mängd var lämplig. Svararna var även nöjda med mängden parkeringsplatser och tjänster vid infopunkten vid Havets hus. Däremot motsvarade mängden ved vid stugor och eldplatser inte besökarnas behov: 40 % av svararna bedömde att vedmängden var för liten. Av svararna ville 30 % öka toaletterna i området samt förverkligandet och handledningen vad beträffar avfallshanteringen. I synnerhet önskade svararna att antalet och kvaliteten av toaletterna skulle förbättras på holmar som besöks av båtfolk. Båtfolket ansåg även att en fungerande avfallshantering är viktig med tanke på valet av ilandtagnings- och hamnplats.

6 besökare svarade på punkten ”annat”. Dessa påpekade i allmänhet brister i servicen eller någon friluftsanordning. Brister som nämndes var bl.a. avsaknaden av grilltak på Fäliskäret vid Rönnskären, avsaknaden av bankautomat samt engelsk- och tyskspråkig information, skärgårdskryssningar samt det ringa antalet vattenpunkter och utfärdshamnar.

Tabell 31. Svararnas totala belåtenhet av mängden service i Kvarkens skärgård. Bedömning 1 = mycket missnöjd, ...5 = mycket nöjd.

Service	Bedömt av		Bedömning, %					Medeltal
	n	%	mycket missnöjd	ganska missnöjd	ingendera	ganska nöjd	mycket nöjd	
Belåtenhet vad gäller service-mängden i sin helhet	243	100	0	2	17	65	16	4,0

Tabell 32. Åsikter om servicemängden i världsarvet Kvarkens skärgård (bedömning 1 = för liten, ...3 = för stor).

Service	Bedömt av		Bedömning, %			Vet ej		Medel-tal	Standard-avvikelse
	n	%	för liten	lämplig	för stor	n	%		
Parkeringsplatser	178	75		89	2	47	20	1,92	0,33
Vägnät	167	71	5	92	4	51	22	1,99	0,29
Ledernas informationstavlor	146	62	20	75	5	66	28	1,86	0,48
Vandringsleder och/eller skidspår	98	42	12	83	5	109	46	1,93	0,41
Markering av vandringsleder och/eller skidspår	97	41	21	76	3	108	46	1,82	0,46
Eldplatser och skärmskydd	94	40	31	64	5	114	48	1,74	0,55
Ved vid stugor och underhållna eldplatser	65	28	40	57	3	139	59	1,63	0,55
Toaletter i området	115	49	30	65	4	88	37	1,74	0,53
Avfallshantering och -anvisningar	101	43	30	64	6	99	42	1,76	0,55
Beaktande av specialbehov (leders framkomlighet, säkerhet, skyltar mm.)	83	35	23	71	6	116	49	1,83	0,51
Bryggor	113	48	19	77	4	92	39	1,86	0,46
Av företagare producerade tjänster (t.ex. caféer och fritidsprogram och -tjänster)	137	58	23	74	3	70	30	1,80	0,47
Ledernas och friluftsanordningarnas säkerhet	0	0	0	0	0	7	3		
Allmän säkerhet	0	0	0	0	0	4	2		
Allmän renhet	0	0	0	0	0	1	0		
Variationen i landskapet	0	0	0	0	0	2	1		
Kulturarvsplatser	135	57	8	86	6	68	29	1,98	0,38
Förhandsinformation om världsarvet	150	64	19	75	7	64	27	1,88	0,49
Rastplatser längs vägarna	115	49	23	73	3	89	38	1,80	0,48
Tjänster vid infopunkt vid Havets hus	71	30	13	80	7	132	56	1,94	0,44
Annat	6	3	83	17	0	1	0	1,17	0,41
Svarare totalt	236								

3.3.3 Uppfyllande av besökarnas förväntningar

Besökarnas tycke och smak samt förväntningar uppfylldes i regel väl i världsarvet Kvarkens skärgård. Bäst uppfylldes förväntningarna på områdets naturmiljöer (tabell 33). Över 90 % av svararna ansåg att naturmiljöerna endera ganska väl eller mycket väl motsvarade deras förväntningar.

Även i fråga om världsarvet uppfylldes förväntningarna för 80 % av svararna endera ganska väl eller mycket väl. Ingen besökares förväntningar på områdets naturmiljö, möjligheter till aktiviteter, vandringsleder eller friluftsanordningar eller om världsarvet uppfylldes mycket dåligt. I fråga om vandringsleder och friluftsanordningar uppfylldes förväntningarna för 67 % av svararna ganska väl eller mycket väl och i fråga om möjligheter till aktiviteter var procentandelen 58 %.

Tabell 33. Uppfyllande av svararnas förväntningar i världsarvet Kvarkens skärgård år 2009. Bedömning: 1 = mycket dåligt, ... 5 = mycket väl.

Förväntningar	Svarare		Bedömning, %					Medeltal	Standardavvikelse
	n	%	mycket dåligt	ganska dåligt	medelmåttligt	ganska väl	mycket väl		
Naturmiljöer	263	100	0	0	8	38	54	4,44	0,67
Möjligheter till aktiviteter	241	92	0	3	38	38	20	3,75	0,82
Vandringsleder och friluftsanordningar	243	92	0	2	31	45	22	3,86	0,78
Världsarvet	248	94	0	1	21	42	36	4,12	0,79
Svarare totalt	263								

3.3.4 Faktorer som stört besökarnas vistelse

Svararna tillfrågades om någon faktor hade stört dem under deras besök i världsarvet. På bedömningsskalan innebar värdet 1 mycket störande faktorer och 5 inga störande faktorer. Punkter som bedömdes var slitage på terrängen, nedskräpning, naturområdets skötsel, för många besökare eller andra besökares beteende. Dessutom fick svararna ange någon annan faktor som stört dem.

I regel störde de givna alternativen svararna ganska litet eller inte alls (tabell 34). Minst störande var andra besökares beteende och för många besökare. Cirka 90 % av svararna meddelade att de nämnda faktorerna störde dem ganska lite eller inte alls.

89 % av svararna ansåg att slitaget på terrängen störde dem ganska lite eller inte alls, medan 3 % stördes av det ganska mycket eller väldigt mycket. Inte heller nedskräpning och skötseln av naturmiljöer upplevdes som särskilt störande, över 80 % av svararna ansåg att de inte stördes av dessa under sitt besök i världsarvet. Allt som allt ställde sig svararna mest kritiskt till skötseln av naturmiljöer. Medeltalet för denna störande faktor var 4,31. I medel var även skötseln av naturmiljöer endast något störande för besökarna.

Övriga faktorer som svararna upplevde som störande var bland annat den livliga diskussionen sommaren 2009 om de planerade vindkraftsverken i världsarvsområdet och dess gränsområden (tabell 35). Även världsarvets service såsom caféservice, bastu, avsaknad av utsiktstorn och frågor i anknytning till informationsutbud och -förmedling kritiserades något. Dessutom stördes en person vardera av avverkningar som genomförts i området, luktolägenheten vid Replot hamn samt risken för skarvstammens tillväxt. Punkter som svararna själva meddelat som störande störde dem i medeltal ganska mycket. Dock meddelade en svarare att den faktor som denna nämnt som störande inte störde honom/henne alls.

Tabell 34. Faktorer som svararna upplevt som störande i världsarvet Kvarkens skärgård. Bedömning av störande faktorer: 1 = väldigt mycket, ... 5 = inte alls.

Störande faktor	Svarare		Bedömning, %					Medeltal	Standardavvikelse
	n	%	väldigt mycket	ganska mycket	medelmåttigt	ganska lite	inte alls		
Slitaget på terrängen	254	99	1	2	8	24	65	4,51	0,79
Nedskräpning	253	98	1	4	6	30	59	4,42	0,85
Naturområdets skötsel	249	97	1	4	12	29	54	4,31	0,90
För mycket besökare	255	99	0	4	6	17	73	4,60	0,76
Andra besökares beteende	253	98	0	2	7	18	73	4,62	0,72
Annat	13	5	54	31	8	0	8	1,77	1,17
Svarare totalt	257								

Tabell 35. Övriga faktorer som stört besökarna i världsarvet Kvarkens skärgård.

Övriga störande faktorer	antal
Ingen bastu i området	1
Skogsavverkning	1
Dålig lukt vid simstranden i Replot	1
Dåliga vägar	1
Dålig tillgång på cafétjänster och inga öppethållningstider	2
Kalle's Inn var stängt	1
Diskussionen om det kommande vindkraftsverket och vindmöllorna	2
Skarvrisker	1
Avsaknad av utsiktstorn	1
Brist på information och avsaknad av skyltar längs vägen	2
Totalt	13

3.3.5 Besökarnas belåtenhetsindex

I Forststyrelsens besökarundersökningar bildas ett besökarbelåtenhetsindex, som beskriver besökarnas belåtenhet i undersökningens målområde. Vid beräkningen av besökarbelåtenhetsindexet beaktas besökarnas åsikter om servicen i området, miljön, förväntningar och störande faktorer. Besökarnas belåtenhetsindex mäts på skalan 1–5, där värdet 1 innebär mycket dålig och 5 mycket god.

Besökarnas belåtenhetsindex i världsarvet Kvarkens skärgård är 3,99. Indexet är nationellt sett jämförbart. Besökarna var mest nöjda med att det saknades störande faktorer såväl när det gällde slitaget på terrängen, nedskräpningen, skötseln av naturmiljöer som för stor besökarmängd och andra besökares beteende (tabell 36). I medeltal bedömde svararna att det fanns ganska få eller inga störande faktorer alls. I medel var svararna ganska nöjda med förväntningarna och miljön, men även dessa var svararna i medel ganska nöjda med.

Tabell 36. Medelvärden för delfaktorerna för besökarnas belåtenhet och besökarnas belåtenhetsindex i världsarvet Kvarkens skärgård. Bedömning: 1 = mycket dålig, ... 5 = mycket god.

Service		Miljö		Förväntningar		Störande faktorer	
Parkeringsplatser	3,97	Allmän säkerhet	3,86	Naturmiljöer	4,44	Slitaget på terrängen	4,51
Vägnät	3,51	Områdets renhet	4,03	Möjligheter till aktiviteter	3,75	Nedskräpning	4,42
Ledernas informationstavlor	3,71	Variationen i landskapet	4,19	Vandringsleder och friluftsanordningar	3,86	Skötsel av naturmiljön	4,31
Vandringsleder och/eller skidspår	3,72	Kulturarvsplatser	3,81	Världsarv	4,12	För stor besökarmängd	4,60
Markering av stigar och/eller skidspår	3,56					Andra besökares beteende	4,62
Eldplatser och skärmskydd	3,49						
Ved vid stugor och underhållna eldplatser	3,41						
Toaletter i området	3,30						
Genomförandet av avfallshandling samt anvisningar	3,32						
Beaktande av specialbehov (ledernas framkomlighet, säkerhet, skyltar etc.)	3,12						
Bryggor	3,70						
Av företagare producerade tjänster (t.ex. caféer och fritidsprogram och -tjänster)	3,68						
Ledernas och friluftsanordningarnas säkerhet	3,61						
Servicens mängd	3,96						
Områdesspecifikt medelvärde	3,63		3,99		4,05		4,49
Jämförbart medelvärde	3,63		4,04		4,03		4,49
Områdesspecifikt besökarbelåtenhetsindex						3,98	
Nationellt jämförbart besökarbelåtenhetsindex						3,99	

3.4 Fritt formulerade åsikter

Förhållandevis få av svararna gav fritt formulerad feedback. I frågeformuläret fanns inget utrymme för fritt formulerad feedback, så det strävades efter att samla in feedback muntligt under ifyllandet av frågeformuläret samt efteråt. Intervjuarna antecknade övrig muntlig feedback i sina egna anteckningar.

Förhållandevis många av de fritt formulerade åsikterna gällde diskussionen om vindkraft som varit aktuell i medierna i slutet av sommaren. Vid infopunkten vid Havets hus frågade besökarna också om det fanns någon adress mot vindkraft som kunde undertecknas. Största delen av den nämnda feedbacken var emot byggande av vindkraft i världsarvsområdet eller dess gränsområden. I vissa fall berättade svararen att han/hon inte är motståndare till vindkraft som energikälla, men vill ändå inte ha ett vindkraftsverk i närheten av sitt hus eller sin sommarstuga med tanke på de antagna olägenheterna för landskapet samt på grund av oljudet.

Det kom även in feedback om servicen. Till området önskades flera toaletter och en fungerande avfallshantering samt ett campingområde. Dessutom betonade svararna att det vore viktigt att bevara sjöbevaknings- och lotsstationerna som tagits ur bruk, och en önskan om att de skulle fungera som besöksmål även i framtiden framfördes. Avslutandet av sjöbevaknings- och lotsverksamheten vid stationerna ansågs beklagligt. Många besökare upplevde att det var svårt att hitta information om till exempel naturstigar och andra friluftsanordningar. Vissa betonade i sin tur att det inte skall byggas eller utvecklas ny service i området eftersom de besöker det för att uppleva naturen och naturens stillhet.

4 Sammandrag och granskning av resultat

4.1 Sammandrag

Könsfördelningen bland svararna i besökarundersökningen för världsarvet Kvarkens skärgård är jämn. Den största specifika besökargruppen var 55–64-åringar och medelåldern för män var högre än för kvinnor. Svararnas vanligaste yrkesexamen var endera examen på institutnivå eller högre universitets- eller högskoleexamen.

Flest finländska besökare i undersökningsområdet kommer från världsarvsområdets kommuner Vasa och Korsholm (42 %), men en betydande mängd kommer även från huvudstadsregionen och närliggande kommuner i Österbotten och Södra Österbotten. Totalt 9 % av svararna var utländska. De flesta utländska besökarna var från Mellaneuropa eller Skandinavien, flest kom från Sverige och Tyskland. Den mest långväga gästen var från Kina. Som slutsats kan konstateras att världsarvet Kvarkens skärgård fungerar som ett betydande rekreationsområde för invånare i områdets egna kommuner och kommuner från omgivningen, men lockar även mera avlägsna besökare och även personer från utlandet.

Världsarvet besöktes oftast tillsammans med familjen eller med vänner i 2–5 personers sällskap. Endast mycket sällan besökte någon området ensam eller i över 6 personers sällskap.

De viktigaste orsakerna till besöket i världsarvet var landskapet och naturupplevelsen. Även samvaron med det egna sällskapet samt avkoppling var viktiga faktorer. Däremot ansågs inte möjligheten att uppleva spänning och att bekanta sig med nya människor vara faktorer som lockar till området. För de flesta var njutningen som naturens lugn ger samt avkopplande semester med den egna familjen de allra viktigaste i världsarvet.

Världsarvet var för nästan lika många besökare det enda eller det viktigaste målet som det var ett av flera planerade mål under resan. En femtedel av svararna angav att de kommit till området utan att planera det i förväg. De besökare för vilka världsarvet var ett av flera planerade mål under resan var ofta på besök hos släktingar eller vänner i Vasaregionen eller reste norrut eller söderut längs den finska västkusten och besökte kuststäder eller sevärdheter längs vägen.

De populäraste aktiviteterna under besöket var promenad eller vandring och naturobservation. Andra populära aktiviteter var att besöka ett café eller en kiosk samt att bekanta sig med världsarvet. Vad gäller aktiviteter eller mängden av dem förekom inga betydande skillnader mellan könen. För båtfolk var båtliv naturligtvis ofta den viktigaste aktiviteten i området.

Det absolut mest besökta målet i undersökningsområdet var Replotbron som hade besökts av nästan 60 % av besökarna. Andra populära besöksmål var Svedjehamn samt Björköby och Replot byar. Trots att Svedjehamn hade många besökare under sommaren använde endast en del sig av naturstigarna för att bekanta sig med områdets natur, spår av landhöjningen och De Geermoränerna. Detta även trots att vandring var den mest populära aktiviteten bland besökarna i världsarvet.

Över hälften (59 %) av svararna i besökarundersökningen hade besökt världsarvet även tidigare. Flera kvinnor än män besökte området för första gången. Bekanta, vänner och släktingar samt broschyrer och handböcker var betydande informationskällor då besökarna sökte efter information om världsarvet före besöket.

Av de besökare i världsarvet som deltagit i besökarundersökningen var 70 % dagsbesökare och 30 % övernattade i området. Dagsbesökarna spenderade i medeltal en förhållandevis kort tid, 3,4 timmar, i världsarvet. Inom områdets gränser bestod de mest populära logiformerna av inkvartering i båt eller egen stuga. Övernattare spenderade i medeltal 8,5 timmar i området. I egen stuga övernattades i medeltal tio dygn och i båt två dygn. I egen stuga spenderade visserligen en del en hel sommar.

Däremot övernattade upp till 64 % av besökarna i världsarvet i dess omgivning. Dagsbesöken i världsarvet och dess omgivning var korta, i medel 4,2 timmar, men övernattare spenderade i regel en förhållandevis lång tid, 6,9 timmar, i områdena. I näromgivningen var de mest populära övernattningsformerna hotell och permanent bostad.

Som väntat var juli den livligaste tiden i Kvarkens skärgård. Ankomsten till området koncentrerades till veckoslut i synnerhet utanför semesterperioden. Under semesterperioden var det stundvis livligt även på vardagar. Det vanligaste färdmedlet till världsarvet var personbil.

Svararna ombads meddela endera sina personliga utgifter och sin egen andel av sällskapets gemensamma utgifter eller familjens/sällskapets totala utgifter i samband med det aktuella besöket i världsarvsområdet och dess omgivning. I medeltal spenderade besökare från Finland 66 € per besök i världsarvet och dess omgivning, utländska besökare spenderade i medeltal 120 € och invånare i världsarvets omgivning i medeltal 118 €. Utifrån den grova bedömningen av den årliga besökmängden var den totala ekonomiska effekten av penninganvändningen bland besökarna i världsarvet 13 miljoner euro och den totala sysselsättningseffekten 156 personarbetsår under år 2009.

Besökarnas förväntningar uppfylldes i regel förhållandevis väl under besöket i världsarvet. Bäst motsvarades förväntningarna när det gäller naturmiljöer och världsarvet. Vandringslederna och friluftsanordningarna samt möjligheterna till aktiviteter motsvarade inte besökarnas förväntningar i lika hög grad, men dock i medeltal ganska väl.

Svararna upplevde inga särskilda störande faktorer under sitt besök i världsarvet. Mest kritiska var svararna när det gäller skötseln av naturmiljön samt nedskräpningen. Mängden övriga besökare eller deras beteende störde inte svararna. Inte heller slitaget på terrängen var störande. I de fritt formulerade åsikterna framkom dock att diskussionen om byggande och planering av vindkraftsverk inverkade störande på besökarna. Dessutom nämndes tillgången till information samt brist på sådan, öppethållningstider för service, avsaknad av bastu och utsiktstorn, skarvriskan, dålig lukt samt vägnas dåliga skick.

Servicemängden ansågs i allmänhet vara lämplig och man var förhållandevis nöjda med den totala servicemängden. Mest nöjda var besökarna med mängden vägar och kulturarvsplatser. Det bedömdes att vedmängden vid stugorna och de underhållna eldplatserna samt mängden av toaletter var för liten och att avfallshanteringen var bristfällig. Svararna meddelade också till intervjuarna att de önskade mera bastutjänster, grilltak samt utflyktshamnar.

I stort sett var de personer som svarat på besökarundersökningen förhållandevis nöjda med världsarvet Kvarkens skärgård och dess service. Besökarnas belåtenhetsindex för området är 3,99, och där ingår medelvärdena för förväntningar, miljö, service och störande faktorer. Miljön bedömdes i medeltal som förhållandevis god. Även besökarnas förväntningar på naturmiljöer, friluftsanordningarna, möjligheter till aktiviteter och världsarvet uppfylldes förhållandevis väl. Däremot ansågs att servicen i världsarvsområdet skulle kunna förbättras. Mest kritiska var svararna till beaktande av specialbehov (ledernas framkomlighet, säkerhet och skyltar etc.) och kvaliteten av rastplatserna längs vägen. Däremot bedömdes besöket vara väldigt fritt från störande faktorer i fråga om både miljön och andra besökare. Detta tyder på att besökmängden i världsarvsområdet kan

stiga ytterligare i rimlig grad utan att besökarna ska uppleva ökningen av besökarmängden som störande.

Utifrån denna besökarundersökning kan det konstateras att världarvsstatusen är en betydande attraktionsfaktor för turismen i Kvarkens skärgård och att de mest centrala aktiviteterna bland besökarna i området består av att bekanta sig med världsarvet. Världsarvsstatusen erbjuder ännu outnyttjade möjligheter för såväl servicen för naturrekreationsbesök och aktiviteter som turismen. Servicen för naturrekreationsbesökare bör också förbättras i framtiden så att besökarna kan uppleva positiva naturupplevelser i området. Då förhåller de sig positivt till den hållbara utveckling av områdets naturturism, och vill kanske besöka området på nytt efter en inspirerande positiv naturupplevelse och ta med sin familj och sina vänner, så att även de kan bekanta sig med områdets enastående natur, geologi och kulturarv.

4.2 Jämförelse med tidigare undersökningar

Besökarundersökningen som genomförts i världsarvet Kvarkens skärgård sommaren 2009 är inte direkt jämförbar med resultat från de besökarundersökningar som gjorts tidigare vid besöksmålen i världsarvet dvs. i Svedjehamn, på Fäliskäret, vid Mickelsörarnas naturstation och i Sommarö fortområde. De frågeformulär som använts för besökarundersökningen skiljer sig från varandra till en viss del. I de tidigare genomförda besökarundersökningarna med litet urval klassificerades svararna inte i besökare som är fast bosatta i området samt i besökare som bor utanför området. Den bäst jämförbara av de tidigare besökarundersökningarna är en besökarundersökning som genomförts i Svedjehamn 2007 (Överholm 2007). Resultaten från den och den nu genomförda besökarundersökningen skiljer sig från varandra i mycket liten grad. Till exempel förekommer endast små skillnader i besökarstruktur, rekreationsmotiv och aktiviteter, och svararnas feedback om servicens mängd och kvalitet är väldigt liknande i båda undersökningarna.

Tack

Det har varit intressant, spännande och lärorikt att genomföra besökarundersökningen. Under insamlingen av materialet för besökarundersökningen kom jag att bekanta mig med de mäktigaste landskap och platser i Kvarkens skärgård och fick höra hisnande reseskildringar av besökarna. Ibland räckte det med att ta sig ut till den yttre skärgårdens intervju punkter i blåsigt väder för att magen skulle vända sig ut och in. Allt som allt har genomförandet av besökarundersökningen varit en lärorik resa genom undersökningars hemligheter, vilka alltid har nytt att lära medan man samtidigt får repetera gammal kunskap.

Tack till Britt-Marie Norrgård, Jenna Wolff och Arto Rantakoski för insamlingen av material. Ett varmt tack till Matti Tapaninen, Sanna-Kaisa Juvonen, Kari Hallantie, Nina Överholm, Tuija Wärén, Minttu Kelloniemi, Joel Erkkonen, Liisa Kajala, Maija Huhtala och Susanna Ollqvist vilka deltagit i planeringen, kommenteringen och bearbetningen av besökarundersökningen. Tack även Liisa-Maija Hurme och Sari Pulkka för utarbetandet av kartor. Sist men inte minst vill jag tacka alla som svarat på besökarundersökningens frågeformulär, utan vilka undersökningen naturligtvis förblivit ogjord.

Källor

MGM2 2009: NPS Money Generation Model. – <<http://web4.msue.msu.edu/mgm2/default.htm>>, 10.9.2009.

Metsähallitus 2009: Förvaltnings- och utvecklingsplan för Kvarkens skärgård. – Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 59. 77 s.

Stynes, D. J., Propst, D. B., Chang, W.-H., & Sun, Y. 2000: Estimating national park visitor spending and economic impacts; The MGM2 Model. – <<http://web4.canr.msu.edu/MGM2/MGM2.pdf>>, 10.9.2009.

Överholm, N. 2007: Svedjehamn. Kävijätutkimus 2007. – Raportti, Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut, Vaasa. 22 s.

Samplingsstommen för besökarundersökningen

Plats	Målgrupp	Observationer	Insamlings- dagar
Havets hus (HH)	dagsbesökare, bilresenärer och grupper	104	13
Svedjehamn (SH)	dagsbesökare och grupper, kryssningsresenärer till Valsörarna, besökare vid lederna Bodvattnet runt och Björköby-Panike, cafébesökare	88	11
Rastplats längs Björköby–Panikeleden (BP)	dagsbesökare, vandrare och paddlare	16	2
Sommarö fortområde/simstrand/rastplats invid brygga (SF)	dagsbesökare, vandrare längs naturstigar, badgäster	24	3
Replot hamn (RH)	båtfolk, cafébesökare, badgäster	24	3
Klobbskat (KS)	grupper, cafébesökare, båtfolk	16	2
Mickelsörarna (MÖ)	dagsbesökare och övernattare, båtfolk och grupper	16	2
Valsörarna (VÖ)	dagsbesökare och övernattare, grupper och båtfolk	16	2
Molpehällorna (MP)	båtfolk	16	2
Vasa inre hamn – Jannes Saloon (JS)	kryssningsresenärer	8	1
Långskär (LS)	Båtfolk, stugägare	8	1

Fäliskäret i Rönnskärs skärgård (RÖ)

BILAGA 2.

Tidtabell för insamling av material**juli**

dag	Fre 3.7	Mån 6.7	Tis 7.7	Ons 8.7	Tors 9.7	Fre 10.7	Sön 12.7
plats	HH	SH	HH	HH	SH	RH	SF
mål	8	8	8	8	8	8	8
antal	6	14	5	0	8	5	6

juli

dag	mån 13.7	tis 14.7	ons 15.7	tors 16.7	fre 17.7	sön 19.7	må 20.7
plats	VÖ	VÖ+SH	MÖ	MÖ	HH	SH	SH/HH
mål	8	8	8	8	8	8	8
antal	8	12	10	9	9	12	6

juli

dag	tis 21.7	ons 22.7	tor 23.7	fre 24.7	lör 25.7	mån 27.7	tis 28.7
plats	SF/HH	MP+HH	MP	HH	KS	SH	HH
mål	8	8	8	8	8	8	8
antal	1	5+6	1	6	7	12	8

juli-augusti

dag	ons 29.7	tor 30.7	lör 1.8	sön 2.8	mån 3.8.	tis 4.8	ons 5.8
plats	SH	RH	RÖ	LS	SH	HH	SH
mål	8	8	8	8	8	8	8
antal	16	8	6	0	5	7	8

augusti

dag	fre 7.8	sön 9.8	mån 10.8	tis 11.8.	ons 12.8	tor 13.8	lör 15.8
plats	HH	SH	KS	HH	HH	RH	HH
mål	8	8	8	8	8	8	8
antal	7	10	2	6	2	5	1

augusti

dag	mån 17.8	tis 18.8	sön 23.8	tis 25.8	ons 26.8	lör 29.8	sön 30.8
plats	BP	HH	SH	SH	RH	SH	SF
mål	8	8	8	8	8	8	8
antal	0	0	7	5	0	0	5

september

dag	tor 3.9	sön 6.9	fre 11.9	sön 20.9	tis 22.9
plats	HH	SH	SH	HH	HH
mål	8	8	8	8	8
antal	3	17	0	0	0

Svararnas övriga resmål och huvudmål för resa

Övriga mål	Antal
Abisko (i Sverige)	1
Karlö, Tornedalen	1
Helsingfors, Lappland	1
Holmön	1
Höga Kusten	4
Johannusgrund	1
Kalajoki	2
Kalajoki, Raumo	1
Karleby	1
Kylmäluoma	1
Köklot	1
Mässkär	1
Norrbykär, Höga Kusten	1
Österbotten i allmänhet	1
Björneborg, Vasa	1
Raumo, Fiskars	1
Raumo, Björneborg	1
Sverige	1
Stundars	2
Söderfjärden	1
Söderudden	1
Tammerfors, Kajana, Björneborg	1
Åbo, Karleby	1
Åbo skärgård	1
Åbo skärgård, Porkkala	1
Umeå	1
Nykarleby, Oravais skärgård	1
Vasa	9
Vasa, Östra Finland, Helsingfors	1
Vasa, Karleby	1
Vasa, Jakobstad	1
Vasa, Renko	1
Västervik, Stundars	1
Yppäri	1
Totalt	47

BILAGA 3. 2(2)

Huvudmål för resan	Antal
Bergö	1
Kaustby (folkmusikfestival)	1
Karleby	2
Västkusten	1
Maxmo	1
Molpe	1
Uleåborg	1
Purmojärvi	1
Torneå	1
Umeå	1
Vasa	8
Vasa, Jakobstad	1
Totalt	20

Frågeformulär

alfylles av materialinsamlaren:

nummer	ställe	besökare	intervjuare	post	initialer	datum	klockslag

METSÄHALLITUS

Världsarvet Kvarkens skärgård

Besökarundersökning 2009

Ifyllningsanvisningar:

Den information vi får genom denna besökarundersökning kommer vi att utnyttja för att utveckla världsarvet Kvarkens skärgård. Vi hoppas att du svarar omsorgsfullt på alla frågor på denna blankett och ber dig beakta följande anvisningar:

1. Läs frågorna omsorgsfullt.
2. Besvara frågorna **personligen** genom att sätta ett kryss i en svars_cirkel (○) eller för sådana frågors del som kan besvaras med flera alternativ genom att sätta kryss i de svarsrutorna (□) ni finner lämpliga. I en del frågor ber vi dig ge skriftligt svar.
3. Frågorna berör endast detta besök i världsarvet Kvarkens skärgård (se bifogad karta).
4. Returnera den ifyllda blanketten till insamlaren av materialet eller till anvisad plats.
5. För ytterligare information vänligen kontakta Anna Meriruoho tel. 0205 64 6029 (anna.meriruoho@metsa.fi).

TACK PÅ FÖRHAND!

1. När kom du till världsarvet Kvarkens skärgård (se kartan)?
datum _____ och klockslag _____

2. Hur länge vistades du eller har för avsikt att vistas denna gång

a. i världsarvet Kvarken?
(svar i dygn eller timmar)
ca _____ dygn eller _____ timmar

b. **sammanlagt** i världsarvet Kvarken och dess närhet (se kartan)?
ca _____ dygn eller _____ timmar

3. Om du övernattade eller har för avsikt att övernatta (i övriga fall gå till fråga 4)

a. i världsarvet Kvarken, hur många nätter tillbringade eller har du för avsikt att tillbringa

_____ i husbil eller i
i hyresstuga _____ natt husvagn _____ natt
i egen stuga _____ natt båt _____ natt
annanstans, var? _____ natt

b. i världsarvet Kvarkens närhet (se kartan), hur många nätter tillbringade eller har du för avsikt att tillbringa

_____ i husbil eller i
på hotell _____ natt husvagn _____ natt
i hyresstuga _____ natt I permanent bo-
stad _____ natt
annanstans, var?
i egen stuga _____ natt _____ natt

4. Vilka delar av världsarvet Kvarken besökte du eller har för avsikt att besöka denna gång?

(markera vid behov flera alternativ)

- Björköby
- Svedjehamn
- Bodvattnet runt naturstig
- Björköby-Panike vandringsled
- Klobbskat
- Sommarö fortområde
- Vallgrund
- Replot bro
- Havets Hus infopunkt
- Replot kyrkby
- Torgrund
- Köklot
- Mickelsörarna
- Valsörarna
- Norrskår
- Molpehällorna
- Rönnskären/ Fäliskäret
- Terranova –Kvarkens naturcentrum (i Vasa)
- Världsarvet Höga Kusten (i Sverige)
- något annat, vad? _____

5a. Med vilka fortskaffningsmedel färdades du hemifrån till världsarvet Kvarken (kryssa för alla fordon ni använde)?

- 1 bil
- 2 bil och husvagn eller husbil
- 3 buss
- 5 tåg
- 4 charterbuss (gruppresa)
- 6 flygplan
- 9 småbat
- 13 charterbåt
- 10 långfärdsbåt med kojplatser
- 99 Något annat, vilket? _____

5b. Med vilket transportmedel kom du till området?

Anteckna numret -> _____

6. Hurdant resesällskap har ni?

jag är ensam → gå till fråga 8.

storleken på sällskapet _____ person
(du medräknad)

av vilka under 15 år _____ person

under 15-åringarnas födelseår _____
(om alla är i ungefär samma ålder, ange det vanligaste födelseåret)

rörelsehindrade? _____ person

7. Vad består ditt resesällskap huvudsakligen av under detta besök i världsarvet Kvarken?

(välj det alternativ som passar bäst)

- den egna familjen
- andra släktingar
- vänner
- arbetskamrater
- skolklass
- daghemsgrupp
- studentgrupp
- pensionärsgrupp
- ett programtjänstföretags kunder
- klubb, förening eller dylikt
- något annat, vad? _____

8. Vad anser du vara viktigt vid detta besök i världsarvet Kvarken? (svara på varje alternativ)

(5 = mycket viktigt, 4 = ganska viktigt, 3 = ingendera, 2 = inte särskilt, 1 = inte alls viktigt)

	mycket viktigt	5	4	3	2	1	inte alls viktigt
att uppleva naturen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
landskapet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
möjlighet att vara ensam	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
psykisk hälsa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
bort från buller och föroreningar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
avkoppling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
att bekanta sig med nya människor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
samvaro med eget sällskap	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
uppleva gamla minnen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
att lära känna området	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
att lära sig om naturen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
att utveckla egna färdigheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
motion	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
att uppleva spänning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
att bekanta sig med områdets kulturarv	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
att bekanta sig med områdets världsarv	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9a. Vilken aktivitet har du främst sysslat med eller har du för avsikt att syssla under detta besök i världsarvet Kvarken? (kryssa vid behov flera alternativ)

1 ☐ vandring, promenera	11 ☐ svamplockning	60 ☐ simning
2 ☐ stavgång	12 ☐ blomstervandringar	63 ☐ båtliv
3 ☐ jogging	13 ☐ studiebesök	64 ☐ paddling
4 ☐ friluftsliv	14 ☐ besök i naturum	88 ☐ bekanta mig med kulturarv
5 ☐ naturobservation	15 ☐ naturfotografering	91 ☐ besök hos företag, förening etc.
6 ☐ utflykt med matsäck	16 ☐ scoututflykt	105 ☐ café eller kioskbesök
7 ☐ cykling	17 ☐ lägerskola	111 ☐ stugsemester
8 ☐ fiske	18 ☐ promenad med hunden	126 ☐ bekanta mig med världsarv
9 ☐ fågelskådning	19 ☐ orientering	999 ☐ övrigt, vad?
10 ☐ bärplockning	20 ☐ tältning eller annan lägerslagning	

9b. Vilket av de alternativ du valt var eller är enligt din åsikt allra viktigaste under detta besök? nummer → [ ]

10a. Vad anser du om kvaliteten och mängden av de tjänster, friluftsanordningar och miljön under ditt besök i världsarvet Kvarken? Var vänlig och besvara alla punkter nedan när du utvärderar kvaliteten på de tjänster och friluftsanordningar du använt. Om du inte har utnyttjat ifrågasvarande tjänst eller friluftsanordningar under besöket, lämna punkten tom och kryssa för alternativet "använd inte". Du kan däremot alltid framföra er åsikt om **mängden** av tjänster och friluftsanordningar.

Kvaliteten bedöms på skalan 5= mycket bra, 4= tämligen bra, 3= måttlig 2= tämligen dålig, 1= mycket dålig

Mängden bedöms på skalan 3= för stor, 2= lämplig, 1= för liten, ve= vet ej

	Kvaliteten på tjänsten eller friluftsanordningar och miljön jag använt					använde inte	Mängden av nuvarande tjänster och friluftsanordningar				ve
	mycket bra	5	4	3	2		1	mycket dåligt	för stor	3	
parkeringsplatser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
närområdets vägnät	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ledernas informationstavlor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vandringsleder och/eller skidspår	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
markering av vandringsleder och/eller skidspår	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
eldplatser och skärmskydd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ved vid stugor och underhållna eldplatser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
toaletter i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
avfallshantering och avfallsanvisningar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
beaktande av specialbehov (leders framkomlighet, säkerhet, , skylt mm.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
bryggor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kulturarvsplatser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
förhandsinformation om världsarvsområde	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
rastplatser av vägen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tjänster vid Havets Hus infopunkt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
av företagare producerade tjänster (t.ex. caféer och programtjänster)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ledernas och friluftsanordningarnas säkerhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
allmän säkerhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
områdets renhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
variationen i landskapet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
något annat , vad? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10b. Hur nöjd är du i allmänhet med mängden av tjänster och friluftsanordningar i världsarvet Kvarken?

5 = mycket nöjd, 4 = tämligen nöjd 3 = ingetdera 2 = tämligen missnöjd 1 = mycket missnöjd

5 4 3 2 1
mycket nöjd   mycket missnöjd

11. Hur bra uppfylldes dina förväntningar under det här besöket i världsarvet Kvarken när det gäller följande faktorer:

5=mycket väl, 4=tämligen väl, 3= måttligt, 2=tämligen dåligt, 1= mycket dåligt

	mycket					mycket
	väl	5	4	3	2	1
						dåligt

naturmiljöer	○ ○ ○ ○ ○
möjligheter till aktiviteter	○ ○ ○ ○ ○
vandringsleder och friluftsansordningar	○ ○ ○ ○ ○
världsarv	○ ○ ○ ○ ○

12. Är världsarvet Kvarken under denna resa ...

- det enda eller viktigaste målet för resan?
- ett av de planerade målen för resan?
De övriga målen är: _____
- ett på förhand oplanerat mål under resan?
Huvudmål/ -målen för resan är:
_____

13. Utgifter

Har du för denna resa använt eller kommer du att använda pengar för olika utgifter i världsarvområde eller i dess omnejd (se karta)?

- ja (→ svara på frågorna nedan)
- nej (→ gå till fråga 14)

Kryssa för om du här ger en uppskattning om

personliga utgifter och din andel av resällskapetets sammanlagda utgifter **ELLER**

sammanlagda utgifter för hela familjen eller resällskapet.

Meddela nedan (punkterna A-G) hur stora utgifter i anslutning till denna resa du haft och uppskattar att du kommer att ha i världsarvområde och dess omnejd. (Fyll i 0 (noll) om du inte har några utgifter för någon av punkterna).

A bränsle- och övriga uppköp i bensinstationer	_____
B utgifter för resor med lokaltrafik (t.ex. resor med lokalbussar eller taxi)	_____
C mat- och andra detaljhandelsuppköp	_____
D inköp på café eller restaurang	_____
E logi	_____
F fritidsprogram och -tjänster (t.ex. guidade utflykter, inträde till olika evenemang och utställningar).	_____
G övriga utgifter (t.ex. fiske-, jakt eller snöskoter-tillstånd, hyrning av utrustning).	_____

14. Hur ofta har du besökt världsarvet Kvarken före detta besök? (svara på alla lämpliga alternativ)

detta är första besöket → gå till fråga 15

under de senaste fem åren _____ gånger

när var den första gången? år _____

när var du senast? år _____

15. Har något av följande saker stört er under ditt besök i världsarvet Kvarken? (svara på alla alternativ)

(5=inte alls, 4=ganska litet, 3=måttligt, 2=ganska mycket, 1=väldigt mycket)

	inte					väldigt
	alls	5	4	3	2	1
						mycket

slitaget på terrängen	○ ○ ○ ○ ○
nedskräpning	○ ○ ○ ○ ○
naturområdets skötsel	○ ○ ○ ○ ○
för mycket besökare	○ ○ ○ ○ ○
andra besökares beteende	○ ○ ○ ○ ○
något annat, vad?	○ ○ ○ ○ ○

16. Varifrån fick du information om världsarvet Kvarken? (du kan kryssa för flera alternativ)

- Forststyrelsens naturum eller kundbetjäningsspunkt
- bekanta, vänner eller släktingar
- Forststyrelsens webbsidor (www.metsa.fi, www.utinaturen.fi)
- andra webbsidor
- broschyrer eller handböcker (t.ex. Retkeilyopas)
- TV- , radioprogram eller tidningsartiklar
- traktens turistbyrå eller turistinformation
- lokala företag (t.ex. programtjänstföretag, logi)
- jag känner till området från tidigare
- annanstans, var _____

17. Ditt postnummer och din permanenta boningskommun ?

[_ _ _ _] _____

18. Bor du permanent i världsarvet Kvarkens område?

1 ja   2 nej

19. Kön?

1 man   2 kvinna

20. Födelseår?

[_ _ _ _]

21. Yrkesutbildning? (anteckna högsta nivå)

- yrkesskola
- examen på institutnivå
- lägre universitets- eller högskoleexamen
- högre universitets- eller högskoleexamen
- inte yrkesinriktad examen

TACK FÖR DITT SVAR!!!

Nyaste Forststyrelsens naturskyddspublikationer

Serie A

- No 182 Junninen, K. 2009: Kalkkikäävän (*Antrodia crassa*) suojeluselvitys. 51 s.
- No 183 Yliniva, M. & Keskinen, E. 2009: Perämeren kansallispuiston pohjaeläimet. 46 s.
- No 184 Leinonen, K. & Mutenia, A. 2009: Lokan ja Porttipahdan tekojärvien kalakantojen tila. 32 s.
- No 185 Hyvärinen, E. & Sulkava, P. (toim.) 2010: Hyönteiskartoitukset Annjaloanjilla ja Toskaljärven ympäristössä Käsivarren erämaa-alueella 2007 ja 2008. 78 s.

Serie B

- No 126 v. Boehm, A. 2010: Sipoonkorven kävijätutkimus 2009. 74 s.
- No 127 Metsähallitus 2010: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. 93 s.
- No 128 Metsähallitus 2010: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintaker-
tomus 2009. 51 s.
- No 129 v. Boehm, A. 2010: Päijänteen kansallispuiston yritystutkimus 2007. 64 s.
- No 130 v. Boehm, A. 2010: Päijänteen kansallispuiston kävijätutkimus 2008. 59 s.
- No 131 Kallunki, A. 2010: Oulangan luontokeskuksen asiakastutkimus 2008. 51 s.
- No 132 Ahola, A. & Kivistö, K. 2010: Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 55 s.
- No 133 Ahola, A. & Kivistö, K. 2010: Oulangan kansallispuiston yritystutkimus 2009. 49 s.
- No 134 Meriruoho, A. 2010: Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen kävijätutkimus 2009. 50 s.
- No 135 Meriruoho, A. 2010: Besökarundersökning på världsarvet Kvarkens skärgård 2009. 50 s.

Serie C

- No 71 Metsähallitus 2010: Martimoaapa–Lumiaapa–Penikat Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttö-
suunnitelma. 54 s.
- No 72 Metsähallitus 2010: Auttikönkään Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 45 s.
- No 73 Metsähallitus 2010: Paljakan luonnonpuiston, Latvavaaran ja Pirunkirkon hoito- ja käyttö-
suunnitelma. 57 s.
- No 74 Metsähallitus 2010: Saarijärven aarnialueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 45 s.
- No 75 Metsähallitus 2010: Vorlokin Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 48 s.
- No 79 Metsähallitus 2010: Aatsinki–Onkamon, Peuratunturin ja Suksenpaistama–Miehinkävaaran
Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 61 s.

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-776-6 (pdf)

www.metsa.fi/julkaisut
www.kvarken.fi

Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 135
Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 135